

au arkkitehtiuutiset

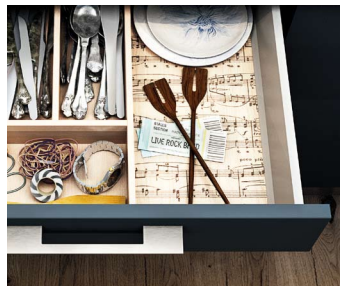

Athena/Charcoal Grey

Suoratoisto Bluetoothilla

SoundID® **UUSI**

Meidän keittiömme – suloinen sinfonia

Rakastamme upeita sisustusyksityiskohtia. Olimme kaikki samaa mieltä siitä, että uuden keittiömme tuli säteillä tyyliä ja laatua tuntu-matta silti liian prameilevalta. Tuloksena on mielestämme kauniin tasapainoinen kokonai-suus, jossa yhdistyvät hillitty muotoilu, nerok-kaat yksityiskohdat ja upeat materiaalit. Ihastuimme varsinkin HTH:n mallistosta löy-täämämme Sound ID -moduuliin. Moduulin ja tabletin tai älypuhelimien avulla voimme kuunnella musiikkia keittiössä, kun vietämme siellä aikaa ruokaa laittaen tai muuten vain seurustellen. Emme myöskään voineet olla hankkimatta HTH:n uusia tyylikkäästi maalat-tuja Athena-ovia.

Lue lisää osoitteesta www.hth-keittio.fi

AJATTELE MITÄ UNELMILLA VOI SAAVUTTA

Iloisia aikoja

S ysisuomalaisia perusasioita ovat elämä, kuolema ja puurakentaminen. Näin sanailee kustannustoimittaja esitellessään **Tuomas Kyrön** romaania *Iloisia aikoja, mielensäpahoittaja*.

Suomalainen hyvinvointivaltio natisee mittavissa muospaineissa; satavuotiaan on uudistuttava ketterästi. Yhteiskunnallinen yhtälö käy mutkikkaaksi. Muuttujia on yhä enemmän: valtion ja kuntien talous, sote, kuntarakenne, metropolihallinto... Suuria kysymyksiä. Odotettavissa on draamaa ja poliittisia pelejä, mutta miten käy puurakentamisen, saati arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön? Mitä rakennushistorialliset arvot painavat, kun raha ei riitä suojellun rakennuksen ylläpitoon, miten koulumatkan turvallisuutta arvioidaan keskittyvässä kouluverkossa, tai mitä vanhus todella tarvitsee – neliöitä vai hoivaa? Olemme peruskysymysten äärellä. Elämme iloisia aikoja.

Miten niin iloisia? Arkkitehdin tutkinto evästää kriittisyyteen, luovaan ajatteluun ja kokonaisuuksien hallintaan. Yhteiskunnallisten ongelmien vyyhti ei näytä ratkeavan vanhoilla konsteilla; tarvitaan luovia ratkaisumalleja. Arkkitehdeilla on annettavaa siellä, missä laaditaan strategioita, kehitetään organisaatioita, asetetaan pätevyysvaatimuksia, mietitään hankintatapoja ja investointiohjelmia – ja monessa muussakin.

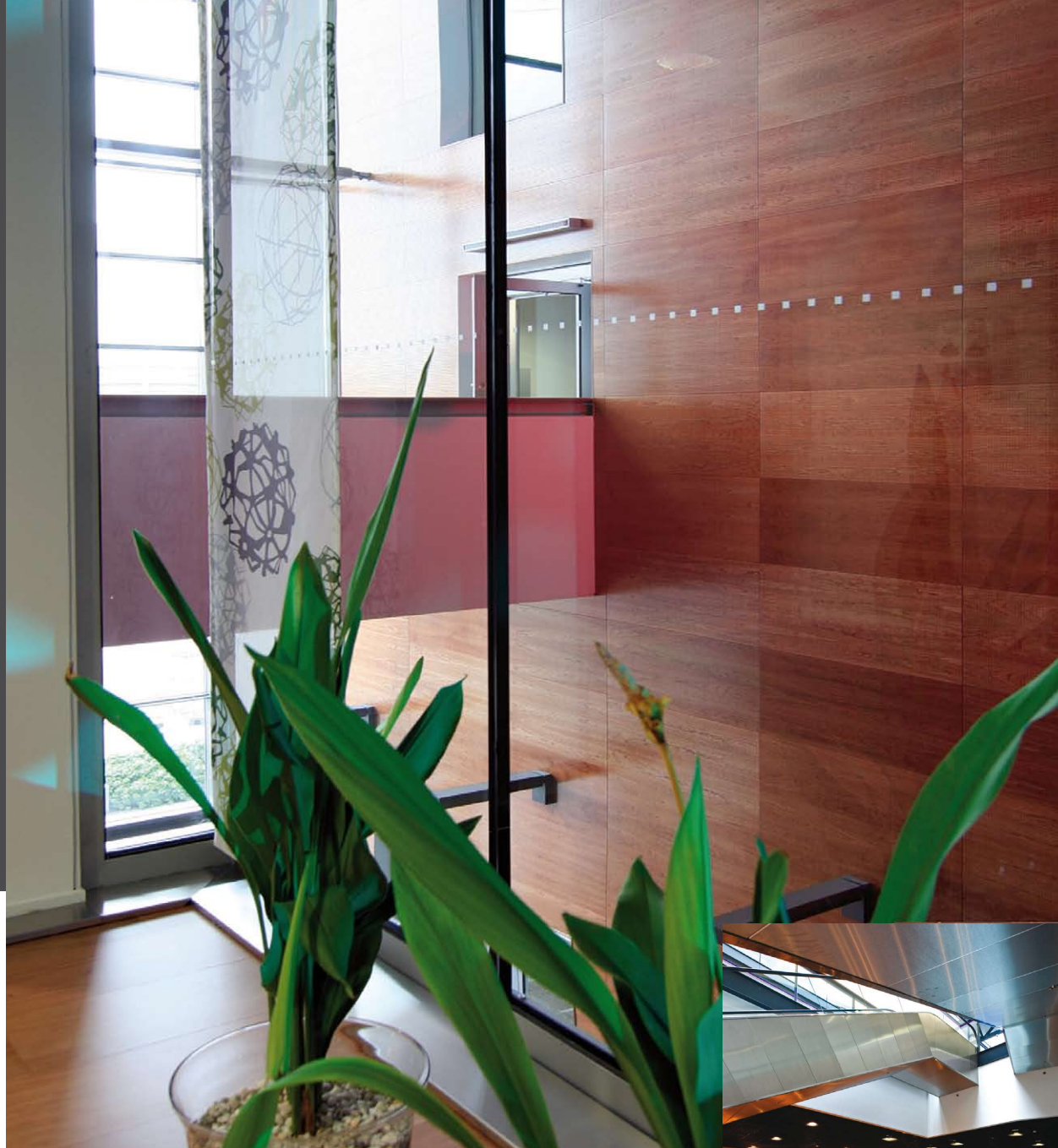
Vantaan arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa uudistaessamme pohdimme arkkitehtuurin merkitystä kaupungin omassa rakennustuotannossa. Totesimme, että tiukan talouden Vantaalla-kin arkkitehtuuri on välttämättömyys, ei lisävaruste, jonka voi halutessaan ottaa tai jättää. Olennainen kysymys kuuluu, millä resepteillä tuotamme ja vaalimme arkkitehtuuria. Näin on varmasti muuallakin Suomessa.

Julkisella sektorilla työskentelevät arkkitehdit puurtavat peruskysymysten äärellä päivittäin. Toivotan tsemppiä kollegoille juuri nyt! Toivon myös, että työemme arkkitehtuurin edellytysten luojina ja rakennetun ympäristön laadun puolustajina näkyy ja kuuluu Arkkitehtiliitos-ssa entistä enemmän.

Hallitus kutsui *Arkkitehtiuutisissa* (2/2014) SAFAn jäseniä osallistumaan liiton toimintaan. Haaste on edelleen voimassa.

Arja Lukin

SAFAn hallituksen jäsen, Vantaan kaupunginarkkitehti

Laajempi näkökulma palonsuojalaseihin

- Pystyprofiilittomat järjestelmät • Kantavat lasilattiat • Isot lasikoot
- Taivutetut palonsuojalasit • Markkinoiden laajin valikoima testattuja ja CE-merkittyjä palonsuojalaseja

Ilmestyy: vko 39 12 numeroa vuodessa
66. vuosikerta ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja SUM:n
uutis- ja tiedotuslehti

Julkaisija:

Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry. SAFA
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448 | fax 09 5844 4222
au@safa.fi | <http://au.safa.fi>

Päätoimittaja:

Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 09 5844 4224

Toimitussihteeri:

Päivi Virtanen
(Anne Haatainen poissa 1.4.– syyskuu 2014)
au@safa.fi puh. 050 570 4180
Avustaja: Riina Behl
Taitto: Marjo Vänskä-Nissilä

Lehtitilaukset ja osoitteenmuutokset

TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jasenasiat@safa.fi

Ilmoitusmyynti:

Media Bookers, puh. 09 8869 0002,
puh. 050 60 330 | fax 09 8869 0009
jarmo.valtonen@mediabookers.fi
www.mediabookers.fi
Ilmoitusaineiston jättöajat: <http://au.safa.fi>

Paino: Vammalan Kirjapaino Oy

Ilmestymisajat:

Nro	Aineisto	Ilmestyy
10/2014	6.10.	22.10.
11/2014	3.11.	19.11.

Kansikuva:

Talo Asikainen, Arkkitehtitoimisto NRT Oy,
Helsinki, 2014. Kuva: Jussi Tiainen

3 PÄÄKIRJOITUS Illoisia aikoja Arja Lukin

6 HAASTATTELU Arktisen maiseman puolestapuhuja
Elina Kataja

10 MAAILMALLA Katse kohti Afrikkaa
Päivi Nikkanen-Kalt ja Paula Huotelin

13 TAPAHTUMAT

- 13 **Kaikki paitsi purjehdus on turhaa** Mikko Tanneraho
- 14 **Pohjoismaista arkkitehtuuria kehitysalueilla** Jenny Asanti
- 16 **Asuntomarkkinat muutoksessa** Eija Hasu
- 17 **Tohtoreita ja potilaita Taiteiden yössä** Tiltu Nurminen
- 18 **Kohti inhimillistä arkkitehtuurikokemusta** Heini Korpelainen
- 20 **Suunnittelu- ja suojelukeskustelua SuomiAreenalla**
Maija Anttila
- 23 **Kuvittelle kaupunki!** Ida Kukkapuro
- 26 **Mikä atmosfääri?** Tatu Ahlroos
- 29 **Juhlavuosisurssilaiset Viipurissa** Tuomo Sirkiä

31 MARK Monrepos – suomalaisen maisema-arkkitehtuurin
esikuva Jukka Jormola

36 KOLUMNII Teen vain työtäni Lennart Lang

38 KILPAILUT Vaasan ravirata asuinkäyttöön Valtteri Heinonen
ja Johanna Vuorinen

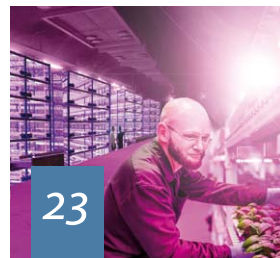
42 KIRJAT

- 42 **Parasta uutta lasista ja puusta** Tarja Nurmi
- 43 **Viini ja arkkitehtuuri** Esa Laaksonen

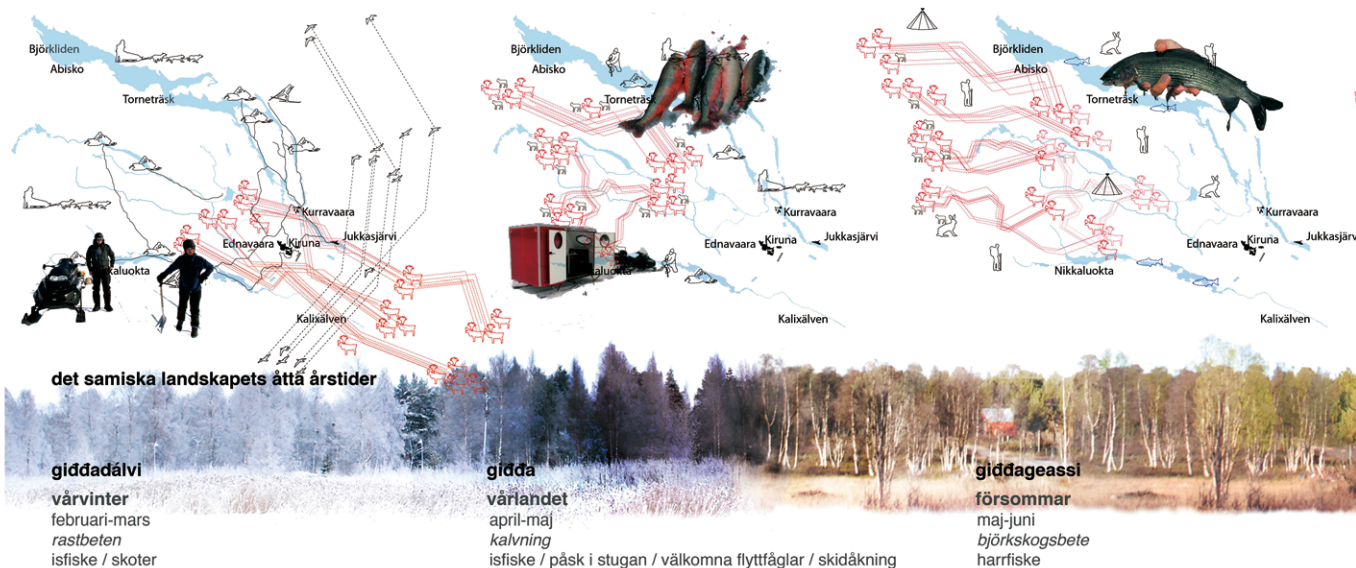
44 ATL Hyviä aikomuksia ja sumutusta Vesa Juola

46 VÄITÖKSET Keskustelua postmodernismista Lauri Louekari

48 MUISTOKIRJOITUS Michele Merckling 1928–2014

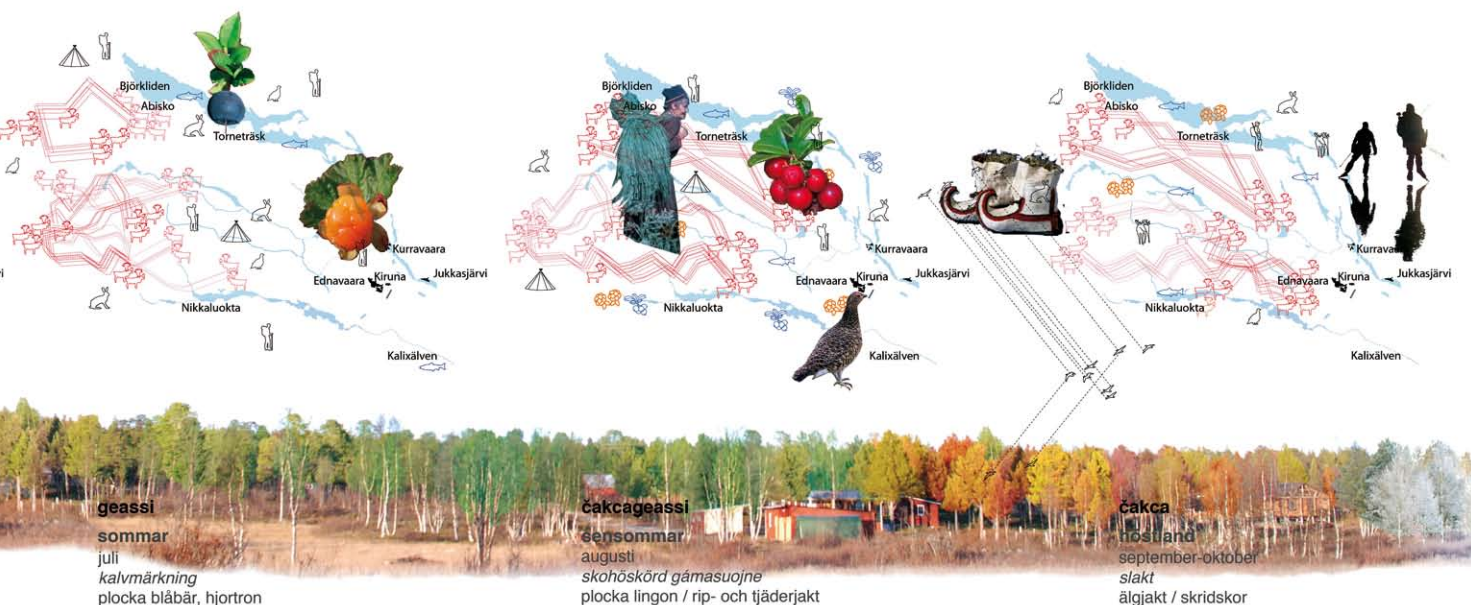
eight seasons' practices in the landscape

Arkkitehti Gisle Løkken norjalaisesta
70°N arkitektur -toimistosta saapuu Helsinkiin
10.10. järjestettävien Maisema-arkkitehtipäivien
toiseksi pääpuhujaksi.
Sain tilaisuuden haastatella
Løkkenia etukäteen.

KUVAT: 70°N ARKITEKTUR

Arktisen maiseman puolestapuhuja

Suomen ja Norjan maisemat ovat hyvin eriluonteisia. Mitä muita eroja tunnistat maiden välillä?

– Vaikka olen saanut onnekseni vierailla Suomessa useita kertoja, en voi sanoa tuntevani suomalaista arkkitehtuuria tai maisema-arkkitehtuuria läpikotaisin. Suomalaisella arkkitehtuurilla on vanhastaan ollut korkeampi profiili ja kansainvälisempi asema kuin norjalaisella. Arkkitehdit ympäri maailmaa ovat saapuneet Suomeen tutkimaan maan rakennustaidetta ja designia, erityisesti modernismin mestareita.

Vielä nykyäänkin voi tunnistaa jonkinlaista Suomeen liittyvää kiehtovaa mystiikkaa, joka kiinnostaa maailmalla; se lie nee sekoitus vahvaa luontoa, valtiollista historiaa, innovatiivista teknologiaa ja modernia designia.

Vedät toimistoa Tromssassa, Pohjois-Norjassa. Minkälainen työskentelykulttuuri toimistollanne vallitsee?

– Tavoitteemme on aina kyseenalaistaa omaa asennettamme arkkitehtuuria kohtaan ja suhtautua kuhunkin toimeksiantoon kriittisin mielin. On hyvin helppoa ja vaivatonta (ja tyypillistä arkkitehdeille) vain hyväksyä kulloinkin annetut reunaehdot. Pyrimme yhdistämään jokapäiväiseen työskentelyyn myös

kokeilevampaa otetta. Lisäksi teemme kilpailuja sekä opetus- ja tutkimustyötä arkkitehtuuria laajemmalla kentällä.

Arkkitehteina haluamme uskoa, että meillä on työssämme suuri vastuu yhteisen ympäristön muovaajina – ei vain yksittäiselle asiakkaalle vaan koko yhteiskunnalle. Tämä koskee erityisesti kaupunki- ja maisemasuunnittelua. Kun otetaan huomioon toimistomme sijainti Skandinavian subarktisella alueella ja kyseisten alueiden maisemaan kohdistuva kasvava paine, tämä vastuu korostuu vielä vahvemmin.

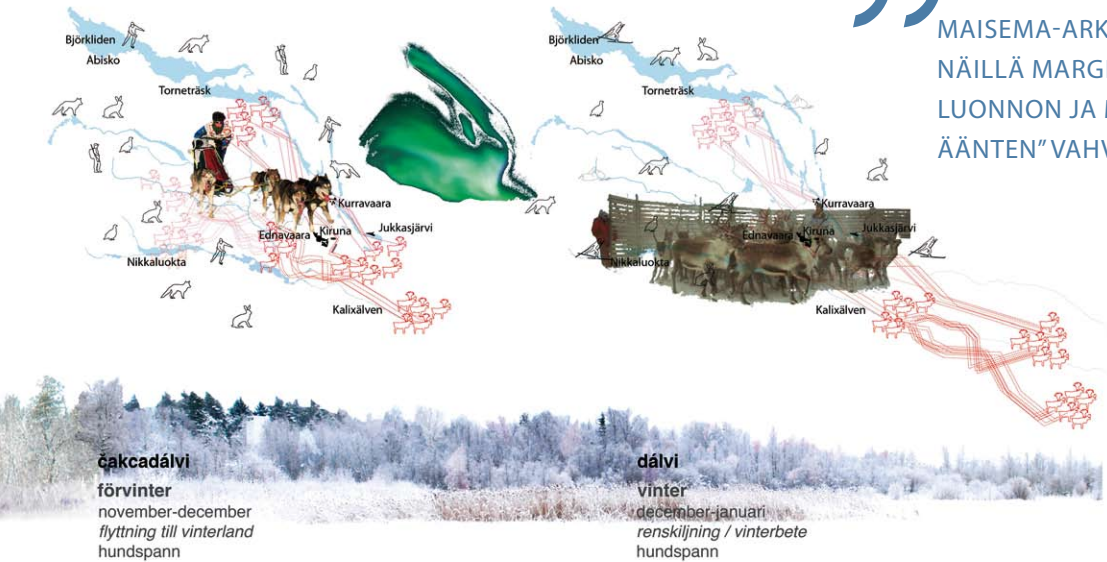
Minkälaisten asiakkaiden kanssa työskentelette? Teettekö paljon yhteistyötä muiden arkkitehti- tai suunnittelutoimistojen kanssa?

– Työskentelemme hyvin monenlaisten asiakkaiden kanssa, sekä julkisten että yksityisten. Pienenä toimistona meidän on kuitenkin vaikea kilpailla julkisista hankinnoista isompien konsulttitoimistojen kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että suurin osa töistämme on yksityisiä toimeksiantoja.

Osallistumme aktiivisesti suunnittelukilpailuihin, mutta vaikka voittaisimmekin, on vaikeaa päästä mukaan toteutus- suunnitteluun. Teemme usein yhteistyötä muiden toimistojen

”

MAISEMA-ARKKITEHDIN TULEEKIN
NÄILLÄ MARGINAALIALUEILLA OLLA
LUONNON JA MAISEMAN ”HEIKKOJEN
ÄÄNTEN” VAHVA PUOLESTAPUHUJA.

kanssa, erityisesti kilpailuissa. Pyrimme kehittämään kokeilevaa, avointa työtapaa ja yhteistyöstrategioita eri alojen asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteenamme on laajentaa osaamistamme ja murtaa arkkitehdin ammatin perinteisiä rajoja.

Minkälaisia ominaisuuksia maisema-arkkitehti tai arkkitehti nykyään tarvitsee työssään?

– Yleisten suunnittelutaitojen ja teknisen osaamisen lisäksi uskon aitoon uteliaisuuteen. Meidän tulee olla aidosti kiinnostuneita yhteiskunnasta, jotta voimme suunnitella ihmisille parempia olosuhteita.

Arkkitehtien ja maisema-arkkitehtien tulisi nykyistä paljon innokkaammin käyttää taitojaan kokeilevalla tavalla ja suhtautua työhönsä jonkinlaisella kärsimättömällä uteliaisuudella – ja jopa uskaltaa ottaa kantaa poliittisesti. Tämä on luonnollisesti ollut aina tärkeää arkkitehteille, mutta avoin suhtautuminen on nykyään yhä tärkeämpää. Vastassamme on uhkaavia haasteita, jotka vaativat uudenlaisia, meille vielä tuntemattomia ratkaisuja.

Kertoisitko jostakin viimeaikaisesta kiinnostavasta tai haastavasta maisemaan liittyvästä suunnittelutehtävästäsi?

– Lokakuussa luennollani esittelen ehdotuksemme Kiirunan uudesta kaupungista. Pääsimme osallistumaan kansainväliseen kutsukilpailuun, jossa tutkittiin Kiirunan kaivoskaupungin koko keskusta-alueen purkamista ja sijoittamista uudelleen. Kaivosteollisuuden laajentumissuunnitelmat avasivat

meille huikean mahdollisuuden arktisen kaupunkikonseptin täydelliseen uudelleenajatteluun, joka perustuu paikalliseen ilmastoon, luonnonoloihin, yhteiskuntaan ja alkuperäiskansoihin sekä paikallisen maiseman ja luonnon perinteisiin muokkaamistapoihin.

Kilpailu loi meille aidon mahdollisuuden käyttää kokeellista lähestymistapaa – toisin kuin ne arkkitehtuurin historiasta tutut modernin arkkitehtuurin utopiat, jotka perustuvat eksoottisiin ja ennakkoluuloihin oletuksiin pohjoisista oloista. Ehdotuksemme pohjautuu todelliseen tietoon paikallisten ihmisten elintavoista ja luonnon haavoittuvuudesta. Halusimme haastaa kaivosyhtiöiden teknisen ja melko pinnallisen maisemakuvauksen ja kehittää sen sijaan suunnittelukielen, joka perustuu paikalliseen maisemaan, kulttuuriin ja historiaan.

Sopeutuminen ja joustavuus, resilienssi, ovat suunnittelussa ja maisema-arkkitehtuurissa nykyisin paljon esillä. Mitä olet oppinut näistä työssäsi arktisilla alueilla?

– Sopeutuminen ja joustavuus ovat olennaisia missä hyvänsä hankkeessa, jossa kajotaan maisemaan. Arktisilla ja subarktisilla alueilla monet maisemaa muokkaavat toimenpiteet edellyttävät mittavaa infrastruktuuria. Alueilla, joilla kasvukausi kestää kaksi kuukautta, kasvillisuutta on niukasti ja se on herkästi vaurioituvaa, mikä hyvänsä tie voi erottua maisemasta merkittävästi, puhumattakaan mittavista patorakenteista ja kaivoksista.

KUKA?

- > Gisle Løkken, s. vuonna 1963
- > valmistunut arkkitehdiksi Trondheimissa, Norjassa (Norges tekniske høgskole)
- > 70°N arkkitehtur -toimiston johtaja ja perustajajäsen
- > työskentelee arkkitehtuuriprojektien, kilpailujen sekä maisema- ja kaupunkisuunnittelun parissa, luennoi ja opettaa, toimii Trondheimissa NTNU:n arkkitehtuurin ja taiteiden koulutusohjelman johtokunnassa
- > opettanut eri yliopistoissa maankäytön ja maiseman suunnitteluun ja arkkitehtuuriin sekä arktisten alueiden erityiskysymyksiin liittyviä kursseja
- > toiminut vierailevana professorina Ottawassa vuonna 2012 (Carleton University, Azrieli School of Architecture)

Erityisesti kaivosteollisuuden vaikutukset maisemaan ovat äärimmäisiä – arktista kaivosmaisemaa on mahdotonta palauttaa ennalleen. Siten näiden maisemien muokkaaminen edellyttää valvotun kasvun ja syvää ymmärrystä massiivisten toimenpiteiden vaikutuksista ja palautumisen kestosta. Maisema-arkkitehdin tuleekin näillä marginaalialueilla olla luonnon ja maiseman ”heikkojen äänten” vahva puolesta-puhuja.

Sekä Suomi että Norja ovat hyvin pieniä maita. Onko meillä mielestäsi sanottavaa eurooppalaisessa suunnittelun viitekehyksessä tai jopa maailmanlaajuisesti?

– Historia on mielestäni osoittanut, että pienillä mailla voi olla merkittävä rooli kansainvälisesti. Pohjoismailla on nykyään erityinen vastuu tutkia ja vaalia pohjoisia alueita, ja näissä asioissa me voimme näyttää mallia ja olla johtavassa asemassa. Kansainvälinen paine kasvaa, ja maailma vaatii pääsyä pohjoisen luonnonvarojen hyödyntämiseen. Tässä meillä on velvollisuus asettaa vastakkain lyhytnäköinen taloudellinen tuotto ja se seikka, että vaalimme näitä ehtyviä luonnonvaroja ihmiskunnan puolesta.

Luonnonvarojen vaaliminen on pitkäjänteistä työtä, joka on periaatteessa ikuista. Tässä vaalimisessa onnistuminen olisi pohjoisille maillemme suurin mahdollinen saavutus ja kontribuutio kansainväliselle arkkitehtuuri- ja suunnittelualalle – mutta emme taida olla vielä perillä.

Mitkä ovat työsi suurimmat haasteet? Mikä on palkitsevinta?

– Suurin haaste alallamme on epäilemättä kysymys jatkuvasta, rajoittamattomasta kulutuksesta ja väestömäärän kasvusta. Kasvu aiheuttaa globaalisti hallitsematonta urbanisaatiota ja luonnon, maiseman sekä luonnonvarojen liikakäyttöä, ja nämä puolestaan tarkoittavat vähemmän monimuotoisuutta ja vähemmän mahdollisuuksia tuleville sukupolville. Vaikka elämme Euroopan laidalla, nämä seikat vaikuttavat päivittäisessä työssä.

Suurin palkinto taas tulee siitä, kun asiakkaat, opiskelijat ja yleisö ottavat työmme avoimesti vastaan ja osallistuvat innokkaasti uusien ratkaisumallien kokeilemiseen ja tutkimiseen.

Haluaisitko vielä kertoa jotakin Arkkitehtiutisten lukijoille, ennen kuin tapaamme lokakuussa Helsingissä?

– Asemamme arkkitehteina ja maisema-arkkitehteina on yhä tärkeämpi tulevaisuudessa, kun vastaamme tulee yhä vakavampia haasteita. Alamme on lähtökohtaisesti uniikki yhdistelmä teoreettista tutkimusta ja tietoa sekä käytännön luovaa suunnittelutyötä, ja meillä on erinomainen tilaisuus löytää uusia vastauksia maisema-arkkitehtuurissa, arkkitehtuurissa ja kaupunkisuunnittelussa – ratkaisuja, joita ei ole vielä tunnistettu. Odotan innolla matkaa Helsinkiin sekä hedelmällistä keskustelua näiden asioiden parissa.

*Elina Kataja
maisema-arkkitehti MARK*

Kongressiin osallistui huomattava määrä nuoria arkkitehteja ja opiskelijoita.

KUVA: PAULA HUOTELIN

Katse kohti Afrikkaa

Ensi kertaa Afrikan mantereella, Etelä-Afrikan Durbanissa, järjestetty arkkitehtien maailmankongressi kokosi yhteen noin 4 700 osallistujaa yli sadasta eri maasta. Osallistujista huomattava määrä oli afrikkalaisia ja opiskelijoita. *Otherwhere*-teemalla järjestetty kongressi avasi uusia näkökulmia.

Kansainvälinen arkkitehtijärjestö UIA (International Union of Architects) perustettiin vuonna 1948 Lausannessa kolmen aiemman kansainvälisen arkkitehtien liiton fuusiona. UIA edustaa yli 120 maan tai alueen arkkitehteja. Sen syntyajatuksena toisen maailmansodan jälkeen oli ammattikunnan välinen vuorovaikutus, yhteiset tavoitteet ja solidaarisuus.

Tätä näkemystä järjestö toteuttaa edelleen. Yhä on maita, joita riepottelevat taistelut ja runtelee köyhyys. Voiko arkkitehti jättäytyä syrjään vaativien globaalien haasteiden ja pinnalle pulpahtavien katastrofien maailmassa? Taitavat arkkitehdit onnistuvat vaikuttamaan pienin täsmätoteutuksin. Poliittista lippalakkaa ei tarvita, mutta hankkeilla on hyvä olla poliittisen tahdon tuki. Tärkeintä on luoda arkkitehtuurin keinoin parasta mahdollista maailmaa.

Puheita inhimillisyydestä

Kongressin puhujat oli valinnut afrikkalainen valmisteleva työryhmä. Japanilainen arkkitehti **Toyo Ito** on nähnyt Fukushiman alueelle rakennettujen omienkin kohteidensa kärsineen tsunamista ja alueen muuttuneen elinkelvottomaksi. Hän kertoi suunnitelmistaan ja osallistumisestaan alueen asukkaiden uudelleen asuttamiseen ja yhteisöjen synnyttämiseen muun muassa ruokalan ja kokoontumistilojen avulla. Ito kuvaili 80 metriä korkeita, paksuja betonisia suojamuureja, joita rakennettiin alueen turvaamiseksi seuraavilta tsunameilta, ja jakoi inhimillisiä tarinoita japanilaisten käyttäytymisestä onnettomuuden jälkeen.

Arkkitehti **Francis Kéré** kertoi paluustaan kotimaahansa Burkina Fasoon Saksassa vietettyjen opiskeluvuosien jälkeen. Hän oli nostanut esiin paikalliset traditiot ja alkanut rakentaa: hän opetti paikallista kouluttamatonta väkeä ensin ymmärtämään, miten esimerkiksi holvikaari, savitiili ja muut materiaalit tai ilmanvaihto toimivat. Kun häntä oli pyydetty osallistumaan arkkitehtuurikilpailuun paikallisena arkkitehtina, vastassaan muun muassa **Zaha Hadid**, hän oli kertonut olevansa niin köyhä, ettei hänellä ollut varaa kilpailuun, ellei hänelle ensin maksettaisi edes perustoimeentuloa.

Maisema-arkkitehti **Susannah Draken** loi puolestaan huikeita näkymiä tulvavesille ja rankkasateille alttiiksi joutuvien kaupunkien ja megalopoliin suojelemiseksi. Norjalaisen arki-

tehdiin **Kjetil Thorsenin** modernismin verkoista vapautunut ja luonnonmateriaaleihin palaava orgaaninen arkkitehtuuri antoi toivoa lempeästä tulevaisuudesta. Englantilainen hyväntekeväisyysjärjestön perustaja **Cameron Sinclair** kertoi katastrofin jälkeisestä pitkäjänteisestä rakentamisesta eri maissa.

Pamfletti sai kiitosta

Länsi-Euroopan aluetta edustava ja ranskalaisen **Michel Kallin** luotsaama Habitat-työryhmä on Chicagon kongressista (1993) lähtien tuottanut kuhunkin kongressiin sekä esityksen että pamfletin, jota on jaettu ilmaiseksi kahdella tai kolmella kielellä kongressin osallistujille. Pamfletin valtavirtaa kyseenalaistava ajatus perustui nyt maaseutujen tulevaisuuden näkyymiin uudesta ja käytännönläheisestä näkökulmasta.

Pamfletti esittelee muun muassa itävaltalaisen Güssingin pikkukaupungin paikallisen energiantuotannon, kivihiillettömyyden ja uusiutuvan energian viennin sekä suomalaisena esimerkkinä Porvoon pilottihankkeen Skaftkärrin.

Vaatimattomin resurssein ja vapaaehtoisvoimin toimiva työryhmä sai kenties parhaan kiitoksen afrikkalaisilta kuulijoilta, jotka pamfletin saatuaan riemuksivat: "This is exactly what we wanted and what we need!"

Afriikka rakentuu

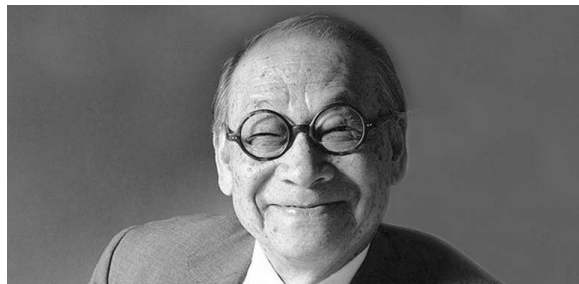
Afrikkalaiset olivat kongressissa vahvasti esillä. He esittivät toiveen, että muut maat ottaisivat arkkitehti- ja insinöörkouluhinsa enemmän heidän opiskelijoitaan saamaan tutkintoihin johtavaa opetusta. Afrikan tulevaisuus tarvitsee viisautta rakentaa. Tarvitaan innovaatioita, paikallisiin oloihin sopivia rakentamistaitoja ja pilottikohteita, jotta tieto siirtyisi.

Afrikkalaiset ymmärtävät oman maansa arvon sekä paikallisten voimavarojen merkityksen. Parempia kaupunkeja ja elinoloja on luvassa, infrastruktuuria rakennetaan, mutta seuraavalle sukupolvelle on myös jätettävä elinmahdollisuudet mitään haaskaamatta ja saastuttamatta.

Kolmeen päivään supistettu kongressi pakotti valitsemaan monista hyvistä aiheista, jotka oli sijoitettu ajallisesti päällekkäin. Järjestelyllisistä syistä aiheutunut turhautuminen vei kalisarvoista aikaa ja kaupunkiin tutustuminen jäi rajalliseksi, mutta Afrikan ymmärtäminen edistyi sentään alkeisiin.

Ovatko kongressit liian täyteen ladattuja, pitäisikö teemoja ja esiintyjää rajoittaa, kuinka virtuaalinen kongressi voisi palvella osallistumista? Voisiko maailmanjärjestö toimia tehokkaammin, voisiko sen tiedotusta kehittää, olisiko kouluttamisella merkitystä? Totta kuitenkin on, että ilman aitoja kohtauksia ei synny ystävyyttä.

Päivi Nikkanen-Kalt

KUVA: UIA

UIA:n Gold Medal annettiin kiinalaissyntyiselle amerikkalaiselle arkkitehdille leoh Ming Peille.

UIA:n yleiskokous toi yhteen 70 maan edustajat

Kansainvälisen arkkitehtijärjestön UIA:n yleiskokous järjestettiin Durbanissa maailmankongressin jälkeen. Suomi on jäsenenä UIA:n pohjoismaisessa osastossa. Kokoukseen osallistui edustajia noin 70 maasta. Pohjoismaista oli edustajia Tanskan, Ruotsin ja Suomen arkkitehtiliitoista. SAFasta kongressiin ja yleiskokoukseen osallistuivat puheenjohtaja **Esko Rautiola** ja pääsihteeri **Paula Huotelin**.

Kokoukseen osallistuvien verrattain korkeaa keski-ikää lasivat hiljattain perustetun UIA:n nuorten arkkitehtien ja opiskelijoiden toimikunnan edustajat. Toivottavasti nuorisolla on jatkossa mahdollisuus vaikuttaa myös järjestön toimintaan.

Kahtena ensimmäisenä kokouspäivänä kuultiin alueelliset raportit sekä raportit toiminnasta ja ohjelmista päättyvältä kolmivuotiskaudelta, muun muassa arkkitehtikoulutuksesta, ammatinharjoittamisesta ja arkkitehtuurikilpailuista. Puheenpuoroja pidettiin myös UIA:n tarpeesta uudistua. Järjestöstä on eronnut toimintaan pettyneitä jäseniä – kuten merkittävän panoksen UIA:n budjettiin maksava Saksa. Kokouksessa tuotiin esiin myös RIBAn (Royal Institute of British Architects) ehdotus sulkea Israelin arkkitehtiliitto pois UIA:sta, koska liiton jäsenet osallistuvat Israelin laittomien siirtokuntien rakentamiseen Palestiinassa.

Kestävää tulevaisuutta edistämässä

Yleiskokous hyväksyi julistuksen ekologisesti ja sosiaalisesti vastuullisen rakennetun ympäristön edistämiseksi. Julistuksella halutaan viestiä vuonna 2015 Pariisissa kokoontuvalle YK:n ilmastomuutoskonventille UNFCCC:lle ja maailmalle, että UIA, sen jäsenjärjestöt ja kumppanit ovat sitoutuneet ai-

dosti kestävään ja oikeudenmukaiseen tulevaisuuteen. Neljäntoista allekirjoittajan joukossa olivat UIA:n ja muiden kansainvälisten arkkitehtijärjestöjen lisäksi muun muassa World Green Building Council, Docomomo ja ICOMOS.

Kolmas kokouspäivä kului valittaessa UIA:lle uusi johtoseuraavaksi kolmivuotiskaudeksi. Jäsenet valitaan alueittain asetettavista edustajista. Suurin osa EU:n jäsenmaista, myös Suomi, kuuluu Region I:een. Sen vähäistä kiinnostusta UIA:n toimintaan kuvastaa ehdokkaiden lukumäärä – ehdokkaita oli vähemmän kuin paikkoja oli täytettävänä.

Malesialainen arkkitehti, kaupunkisuunnittelija **Esa Mohamed** valittiin UIA:n seuraavaksi presidentiksi kaudelle 2014–2017 ranskalaisen arkkitehti **Albert Dublerin** seuraajaksi. Region I:n johtoon valittiin englantilainen **David Falla**. Pääsihteeriksi valittiin **Tomas Vonier** Yhdysvalloista ja rahastonhoitajaksi espanjalainen **Fabian Llisteri**.

Seuraavan, vuonna 2017 järjestettävän yleiskokouksen pitopaikasta Soulista päätettiin jo kolme vuotta sitten Tokion yleiskokouksessa. Durbanissa valittiin tiukan äänestyksen jälkeen vuoden 2020 kokouspaikaksi Rio de Janeiro. Melbourneen esitys hävisi niukasti Rion turismia ja sambaa esittelevälle show'ille.

Paula Huotelin

Lisätietoa esityksistä osoitteessa www.uia2014.durban.org.

Durbanin Kongressikeskus

Kalasatamaa esittelemässä

Kongressiesitelmäni aiheena Durbanissa oli *The Helsinki seaside quarter of sustainable building types* eli Kalasatamaan vuoden 2014 alussa valmistunut Sato-kortteli. Kortteli sijaitsee Kalasataman alkupäässä Mustikkamaata vastapäätä.

Vastasin korttelikehityshankkeen koordinoimista vuodesta 2008 lähtien. Tavoitteena oli kehittää tuleville pääasukasryhmille kullekin mahdollisimman sopivat talotyytit ja muodostaa mahdollisimman muuntojoustava kokonaisuus. Päädyimme kolmeen talotyyppiin, jotka käsittävät yhteensä 133 asuntoa.

Galleria-talo perustuu Tekes-tutkimukseen, jossa asunnot sijoittuvat viisikerroksisen lasikatteisen aulan ympärille. Rakennus on lievästi kolmiomainen, asuntojen installaationousut ovat sisäisten luhtien varrella ja pienasunnot yhdistettävissä. Talo on Saton omistama vuokratalo, ja projektin vastaa-va arkkitehti oli **Petri Viita** (ArkOpen).

Meritori-talo on pääosin perheasuntoja sisältävä hitas-talo, jossa inspiraation lähteenä ovat töölöläistalojen asunoratkaist. Näissä luontainen joustavuus syntyy plaaniratkaisusta ilman rakenteellista muuntelua. Kohteen pääsuunnittelija oli **Pia Ilo-nen** (Talli), joka oli tehnyt aiheesta KSV:lle aikaisemmin ansiokkaan KerrostaloAtlas-raportin.

Kaupunkihuvilat korttelin keskellä katujen varrella ovat kolmen kerroksen pientaloja, joissa on piha ja kattoterassit, yksilölliset fasadit ja suora käynti autotasosta. Kohteen pääsuunnittelija oli **Juha Kämäräinen** (ArkOpen).

Kongressin anti oli mielenkiintoinen. Esitysten taso vaihteli paljon, mutta siellä täällä onnistui näkemään kiinnostavia tutkimushankkeita ja tulevia projekteja. Etelä-Afrikka ihastutti varsinkin luonnon, ilmaston ja ihmisten ystävällisyyden vuoksi. Tietysti pääosa ikävistä asioista jäi näkemättä, mutta maan rotusopu ja toimivuus on hieno saavutus, kun ajatellaan useimpien Afrikan valtioiden synkkää tilannetta.

Esko Kahri

Kaikki paitsi purjehdus on turhaa

Vaihtelevat sääolosuhteet koettelivat veneitä arkkitehtien vuosittaisessa purjehduskilpailussa, Kultaisessa Spinnussa, joka järjestettiin toista kertaa elokuisen lauuantaina Helsingin edustalla.

Olosuhteet tämän vuoden kilvalle vaikuttivat erinomaisesti: pilvipoutainen kaunis loppukesän sää, ja tuulta oli riittävästi, noin 5–7 metriä sekunnissa.

Ensimmäisen veneen lähtöajaksi sovittiin kello 11. Kilpailureitti oli Katajanokka–Kruunuvuorenselkä–Särkäsalmi–Koirakarin kierto–Pihlajasaaren kierto–Katajanokka.

Muutama venekunta joutui perumaan osallistumisensa viime hetkellä, joten kilpailu vietiin läpi kuuden venekunnan voimin. Osallistujia oli yhteensä reilut parikymmentä.

Yllättävät tuulet

Stefan Varan *Babalou* lähti ensimmäisenä matkaan ja sai peräänsä muutaman minuutin jälkeen **Mikko Tannerahon** *Aurelian*. Seuraavana oli vuorossa **Ari Bungersin** *Vis a Vis* ja sen jälkeen ”kutoset” eli **Matti Muoniovaaran** *Caprice* ja **Antti Voutilaisen** *Wire*. **Tuomo Siitosen** *Aurora* lähti viimeisenä veneenä matkaan noin puoli tuntia *Babaloun* perään.

Kruunuvuorenselällä venekunnat huomasivat tuulen nousseen 8–10 metriin sekunnissa. Särkäsalmessa merelle päästiin siistissä letkassa. *Aurelia* käytti hyväkseen parempaa nousukulmaansa ja otti juuri ennen Särkäsalmee johdon *Babaloulta*. Merelle saavuttaessa tuuli nousi yli 10 metriin sekunnissa ja kääntyi lievästi lounaaseen. Tämä tiesi hieman vaikeuksia johtokaksikolle. Tiukassa luovissa Pihlajasaaren itäpuolella *Wire* ja *Caprice* nousivat komeasti *Aurelian* ohitse, ja myös *Vis a Vis* näytti ensin lähteneelle parivaljakolle peräpeiliä.

Keli oli kisan aikana kääntynyt harmaaksi. Alkoi sataa. Kanen käydessä liukkaaksi miehistöt ja vinssit joutuivat koviille.

Wire ja *Caprice* pääsivät ensimmäisinä kiertämään Koirakarin, ja samanaikaisesti *Aurora* rupesti saavuttamaan letkan viimeisiä veneitä *Aureliaa* ja *Vis a Visiä*. Juuri kun *Aurora* ohitti keula kohisten *Aurelian* ja *Vis a Visin* tuulen alapuolelta, nämä kevyemmät veneet pysähtyivät kuin seinään.

Mitä oli tapahtunut? Tuuli oli tyyntynyt täysin. Muutaman minuutin aikana tuuli laski reilusti yli 10 metristä sekunnissa käytännössä nollaan.

Luoviminen aallokossa ilman tuulta osoittautui kaikille kolmelle venekunnalle ylivoimaiseksi haasteeksi. *Aurora* pääsi vain Koirakarin kupeeseen ja oli jo palaamassa takaisin kohti

KUVA: ESKO VALKAMA

Katajanokkaa, mutta viime hetkellä myös sen vauhti pysähtyi ja vene lähti ohjailukyvyttömänä valumaan tulosuuntaansa.

Tämä vaihe osoittautui ratkaisevaksi. Venekunnat yrittivät saada veneensä nousemaan tuuleen, mutta aallokon ja kevyen tuulen yhteisvaikutus teki tämän mahdottomaksi. Veneet jäivät paikalleen reiluihin tunneiksi.

Babalou oli jäänyt pahasti Tiirakarin suojaan. Tyvenen kes-täessä kippari ilmoitti jättävänsä kilpailun sikseen.

Wire ja *Caprice* menivät menojaan ratkomaan kisan voiton keskenään.

Voittoon reilulla pelillä

Kun virettä alkoi vihdoinkin taas tuntua, *Vis a Vis* ja *Aurora* pääsivät kiertämään Koirakarin ja jatkamaan kohti Katajanokkaa. *Aurelia*, joka oli valunut vaarallisen lähelle Tiirakarin karikoita, joutui hankalampaan luoviin ja tipahti joukosta.

Wire oli päässyt lähes täydellisesti käyttämään hyväkseen tuulen vaihtelut ja pääsi selvällä erolla ensimmäisenä maaliin, vajaan vartin ennen *Capricea*. Kolmanneksi tuli johtokaksikkoa takaa ajanut *Aurora*.

Vis a Visin tullessa Ursulan edustalle tuuli oli taas tyyntynyt. *Aurelia* jäi taas tyveneen ja saapui viimeisenä maaliin.

Tulosten tarkistamisen jälkeen Antti Voutilaisen *Wire* julistettiin voittajaksi ja Kultaisen Spinnun kiertopalkinnon saajaksi. Kilpailun perustajat ja järjestäjät kiittivät osallistujia reilusta ja rehdistä kilpailusta.

Mikko Tanneraho

Pohjoismaista arkkitehtuuria kehitysalueilla

Nuoret, innovatiivisten hankkeiden parissa työskentelevät pohjoismaiset arkkitehdit olivat esillä Helsinki Design Week 2014 -tapahtumassa syyskuun alussa.

South of North on kahden suomalaisen arkkitehdin, **Inari Virkkalan** ja **Pilvi Vanamon**, aloittama yhteistyöverkosto kahdentoista nuoren arkkitehtitoimiston välillä. Pohjoismaisia toimistoja yhdistää projektien voittoa tavoittelematon luonne ja hankkeiden sijainti kehittyvissä ympäristöissä, pääosin Aasiassa ja Afrikassa.

Helsinki Design Weekin ajaksi Teurastamon pihalle oli rakennettu raakalaudasta ja muovisista perunakoreista tyylikäs *South of North* -näyttelyn paviljonki. Näyttelyssä oli esillä töitä viimeisten viiden vuoden ajalta muun muassa Fidžiltä, Kambodžasta, Mosambikista, Sierra Leonesta sekä Tansaniasta.

Näyttelyn ohessa järjestettiin tilaisuus, jossa suunnittelijat kertoivat omista rakennushankkeistaan. Toimistot Gyaw Gyaw (Norja), Komitu (Suomi), Rå Arkitektur (Norja), Lönnqvist Vanamo Architects (Ruotsi) sekä Asante Architecture & Design (Ruotsi) astuivat Teurastamon Kellohallin lavalle lauantaina 6.9. Parituntisen esittelyn aikana suunnittelijat kertoivat tar-

kemmin omista lähtökohdistaan, tavoitteistaan sekä suunnittelu- ja rakennusprosesseistaan. Neljästä esittelystä syntyi monipuolinen katsaus arkkitehtuuriin, jota nuoret pohjoismaiset suunnittelijat nykyään toteuttavat kehittyvissä ympäristöissä.

Jaettua tietoa

South of North -verkoston tarkoituksena on jakaa tietoa ja osaamista samankaltaisten haasteiden kanssa painivien pohjoismaisten arkkitehtien kesken. Vaikka jokainen suunnittelu- ja rakennusprojekti onkin aina yksilöllinen ja ainutlaatuinen, projekteilla on myös paljon yhteistä.

Esiteltujen projektien lähtökohtia olivat poikkeuksetta kestävät ja ekologiset valinnat, paikalliset materiaalit, luonnonilman ilmanvaihto sekä tiivis yhteistyö ja tiedon jakaminen paikallisen yhteisön kanssa. Erityisesti tiedon jakaminen arkkitehtien ja paikallisten välillä on ollut tärkeä osa jokaista hanketta. Asukkaat ovat tarjonneet tärkeää paikallistietoa maansa ulkopuolelta tuleville suunnittelijoille, ja arkkitehdit puolestaan ovat jakaneet paikallisille osaamistaan muun muassa erilaisista rakennusmateriaaleista ja tekniikoista.

Muitakin yhteisiä piirteitä löytyy: useat esitellyistä projek-

KUVAT: ANNA AUTIO

Helsinki Design Weekin ajan Teurastamon pihalla oli tyylikäs South of North -näyttelyn paviljonki.

teista (muun muassa Komitun palkittu nuorisotalo Kambodžassa sekä Rå Arkitekturin koulurakennus Mosambikissa) ovat alkaneet maisterivaiheen kursseilla opiskelijaprojekteina. Myös naisvaltaisuus tuntuu yhdistävän hankkeita – kaikki lauantain esitykset olivat naisvetoisia, ja suurin osa koko kollektiivin jäsenistöstäkin on naisia.

Hankkeiden rahoitus tuntuu aina herättävän mielenkiintoa, ja tälläkin kertaa yleisöstä esitettiin kysymys rahoituksen järjestämisestä. Maasta riippumatta suurin osa rahoituksesta tulee yksityisiltä lahjoittajilta sekä erilaisilta järjestöiltä ja säätiöiltä. Joillakin projekteilla on ollut onnea saada jatkuvaa tukea sponsoriyrityksiltä, mikä tuo varmuutta ja jatkuvuutta sekä suunnitteluun että rakentamiseen.

Haasteita matkan varrella

Jokainen esitellyistä rakennushankkeista oli luonnollisesti kohdannut myös haasteita matkansa varrella. Tyypillisimpiä mutkia matkassa ovat olleet rahoituksen järjestäminen ja sen riittävyys sekä kielimuurin aiheuttamat kommunikaatio-ongelmat. Kolmas hyvin yleinen haaste on mitä ilmeisimmin paikallisten luottamuksen saavuttaminen sekä heidän sitouttaminen projektiin ja etenkin sen ylläpitoon rakennuksen valmistumisen jälkeen.

Näihin haasteisiin suunnittelijat ovat hakenneet erilaisia ratkaisuja, kuten paikallisten arkkitehtien ja suunnittelijoiden osallistuminen hankkeeseen osakkaina ja kollegoina, yhteistyö paikallisen arkkitehtuurikoulun kanssa sekä paikallisten osallistaminen sekä suunnitteluun että rakentamiseen.

Suunnittelijat kertoivat myös erilaisia tarinoita hankkeiden toteuttamisesta – esimerkiksi siitä, kuinka he ovat tempautuneet projekteihinsa mukaan hyvin eri tavoin. Joku oli ensimmäisen vierailunsa jälkeen irtisanoutunut työstään, myynyt asuntonsa ja muuttanut kokonaan projektinsa luokse, toiset taas olivat saattaneet hankkeensa loppuun kerralla – jopa kolmessa viikossa – eivätkä olleet palanneet paikalle vuosiin.

Näkykö pohjoismaisuus?

Tilaisuuden lopussa yleisöstä esitettiin suunnittelijoille vielä viimeinen kysymys: näkykö pohjoismaisuus heidän arkkitehtuurissaan myös kehittyvissä maissa? Vastaus oli yksimielinen kyllä.

Osa arkkitehteistä oli itsekin yllättyneitä asiasta, sillä vaikka he yrittävät huomioida työssään paikalliset tavat, perinteet ja kulttuurin, pohjoismaisuus näkyy silti valmiissa rakennuksessa. Tätä ei kuitenkaan koettu ongelmaksi vaan yhdeksi monikulttuurisen projektin tärkeistä arvoista. Myös *South of North* -näyttely kokonaisuudessaan tuki tätä huomiota, sillä kaikissa esillä olleissa rakennuksissa oli nähtävissä samankaltaisia piir-

Naisvaltaisuus yhdistää hankkeita: esityksetkin olivat naisvetoisia.

teitä, joita myös pohjoismaiseksi arkkitehtuuriksi kutsutaan.

Ajatuksia ja tunteita herättää myös kysymys siitä, mikä on pohjoismaisten arkkitehtien rooli kehittyvien maiden arkkitehtuurissa: tarvitaanko heitä, ja miten he voivat olla hyödyksi? Aihetta puidaan lisää syyskuun lopulla, kun *South of North* ohjaa keskustelua Venetsian biennaalissa. Lisää tietoa biennaalin *Mouthful of Meetings* -tapahtumasta löytyy osoitteesta www.southofnorth.info.

Jenny Asanti

Asuntomarkkinat muutoksessa

Rakennustiedon ja RILin tulevaisuustoimikunnan järjestämä syyskuinen Rakennustietofoorumi tarjosi kolme asiantuntijapuheenvuoroa asuntomarkkinoiden tilanteesta.

Tilaisuuden aiheita olivat asumisen hintaan vaikuttavat taloudelliset perusvoimat sekä kuntien ja valtion toimet asuntomarkkinoilla. Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen (ETLA) tutkimusjohtaja **Niku Määttä** avasi omistusasumisen merkitystä ja asuntomarkkinoilla vallitsevia trendejä. Omistusasuminen leimaa asuntomarkkinoitamme, mutta sen hinnan määrittely ei ole täysin yksiselitteistä. Yksiselitteistä kuitenkin on korkotason rooli – korkotaso määrää asumisen suhteellisen hinnan.

Puheenvuorot koskivat lähinnä pääkaupunkiseudun tilannetta. Tiivistävä rakenne on hyödyksi erityisesti yrityksille, joille kasautuminen mahdollistaa työvoiman paremman saatavuuden, innovaatioita tuottavaa yhteistyötä ja palveluita – juuri näin on käymässä pääkaupunkiseudulla. Myös työntekijöiden tuottavuus paranee, mikä näkyy korkeampana palkkatasona.

Nämä ovatkin selityksiä Määttäsän väitteelle, että ihmiset maksavat ”ihan vapaaehtoisesti” pääkaupunkiseudun asuntomarkkinoiden hintoja. Kysyntä on tarjontaa suurempaa, mikä kielii siitä, että tulijoita on enemmänkin. Jos markkinat vetävät, miksi asuntoja ei kuitenkaan tuoteta enemmän?

Määttänen nimesi tutun pullonkaulan eli kaavoituksen hitauden mutta nosti esiin myös asuntolainoituksen rajoitukset. Matala korkotaso ja pitkät laina-ajat mahdollistaisivat useammalle kotitaloudelle asumisen pääkaupunkiseudulla.

Alueelliset erot korostuvat

Suomen Hypoteekkiyhdistyksen toimitusjohtaja **Ari Pauna** muistutti vastavetona, että suuntaaminen muiden Pohjoismaiden ylivelkaantumisen jalanjäljille ei ole toivottavaa. Vakaampi tulevaisuus odottaa Suomea, jos jatkamme säntillistä lainanlyhennysten takaisinmaksua ja pidäydymme maltillisissa laina-ajoissa.

Aiempi tasa-arvoisen asuntovarallisuuden Suomi on men-

neisyyttä, jatkossa alueelliset erot korostuvat. Jatkossa myös rahoitusmarkkinoiden luottamus rajautuu lähinnä metropolialueeseen: olennaista on, että asunto on vaivatonta saada kaupaksi suhdanteista riippumatta.

Pankkien asuntolainoituksen rahoitus nojautuu yhä enemmän vakuudellisiin joukkovelkakirjalainoihin (*covered bonds*). Tämä tanskalaista perua oleva rahoituskeino on kuin asuntorahoitusmarkkinoiden pilottihanke – vielä ei tiedetä koko toimintalogiikkaa. Lainamarkkinoiden summat ovat suuria. Pelkästään Pohjoismaiden asuntolainakanta on 1 100 miljardia euroa, josta Suomen lainakanta on 100 miljardia euroa. Yhteensä 700 miljardia euroa on katettu vakuudellisin joukkovelkakirjalainoin.

Keskustelussa haastettiin asuntolainoituksen todellisia riskejä. Kysyttiin, eikö historia ole osoittanut, että lama-aikanakin rahoituslaitosten luottotappiot juontuvat ensisijaisesti yrityslainoista eivätkä asuntolainoista, joita yksityishenkilöt pyrkivät parhaansa mukaan lyhentämään. Pauna muistutti sekä pidettyneistä laina-ajoista että sijoituspolitiikan muutoksista.

Tärkeää onkin tunnistaa, että hallintamuodosta riippumatta valtaosa asuntokannastamme on velalla rahoitettua. Suomalaispankkien omavaraisuusaste on heikohko ja pankkimarkkinat keskittyneet. Kun lisäksi asuinvarallisuus keskittyy, keskustelun perusteella vain metropolialue sekä satunnaiset kasvukeskukset selviävät voittajina. Mitä käy muulle Suomelle?

Ennustaminen on vaikeaa

Kaupunkitutkimus TA:n toimitusjohtajan **Seppo Laakson** mukaan väestönkehitys tulee keskittymään yhä enemmän pääkaupunkiseudulle, kehyskunnat mukaan lukien. Väestönkasvu, kotitalouksien rakennemuutos, tulotason kasvu sekä asumisen käyttökustannukset yhdessä asumispreferenssien kanssa antavat viitteitä tulevasta kehityksestä, joskin ennustaminen on haastavaa.

Valmisteilla oleva asuntokaavoituksen 25 prosentin lisäys vastaisi ennakoituun neljännesmiljoonan väestönkasvuun. Kasvukeskusten vetovoima ei tule vähenemään, pikemminkin päinvastoin: kaupungistuminen kiihtyy taantuma-aikoina.

Oma haasteensa ovat kuitenkin liikkumisen kustannukset. Tällä hetkellä asumiskustannukset kasvukeskuksissa ja kehys-

HALLINTAMUODOSTA
RIIPPUMATTA VALTAOSA
ASUNTOKANNASTAMME ON
VELALLA RAHOITETTUA.

kunnissa ovat jotakuinkin samat: minkä etäämmällä säästää asumiskustannuksissa, sen menettää liikkumiskustannuksissa. Jos asukkaiden liikkuvuus pysyy yllä, tämä merkitsee kuntien ja alueiden välistä kilpailua. Tässä avain olisi Helsingin seudun yhteinen suunnittelu: maankäytön ja liikenteen suunnittelussa tarvitaan seudullista ohjausta sekä avointa yhteistyötä.

Asuntomarkkinat ovat muutoksessa. Myös rakentamisen ja asumisen kustannukset vaativat uudelleenarviointia. Illan ai-

kana toistuvasti esiin noussut kiinteistövero nähtiin yhtenä mahdollisuutena: mitä jos kiinteistövero nostettaisiinkin reilusti ja tuloverotusta laskettaisiin? Yleisöstä ehdotettiin myös kunnallisveron poistoa ja keskittymistä valtionverotukseen, jolloin veroa palautettaisiin kunnille väestömäärään suhteutettuna. Myös tonttimaan ansiotonta arvonnousua tulisi verottaa täysmääräisesti – ehkä tämä hillitsisi hintojen jatkuvaa nousua.

Eija Hasu

Tohtoreita ja potilaita Taiteiden yössä

Turku-SAFA pystytti arkkitehtuuriklinikan Turun Taiteiden yönä keskelle vilkasta Hansakorttelin kauppakeskusta. Tarkoitus oli lähestyä kaupunkilaisia, tuoda arkkitehteja tutuiksi ja tarjota mahdollisuus matalan kynnyksen neuvontaan.

Tapahtumaa mainostettiin mahdollisuutena saada vinkkejä ja kommentteja omiin ajatuksiin. ”Potilaat” saattoivat esittää ideoitaan, näyttää suunnitelmiaan ja kertoa rakennusprojektinsa ongelmista. Sitten ”arkkitehtitohtori” antoi diagnoosin ja hoito-ohjeita, passitti suunnitelman tai suunnitelman laatijan lisätutkimuksiin sekä kirjoitti reseptejä idean jatkoitointoon.

Klinikka järjestettiin nyt toista kertaa. Ensimmäisellä kerralla tapahtuma oli niin uusi, että oli havaittavissa pientä alkukankeutta sen löytämiseen kaiken tarjonnan keskeltä. Tällä kertaa tapahtuma pääsi kuitenkin sopivasti mukaan radio- ja lehtimainontaan, ja monet asiakkaat olivatkin valmistautuneet ottamalla mukaan pohjapiirustuksia ja valokuvia kohteistaan.

Mieleinen kaupunkikuva

Houkuttimena käytettiin myös arvontaa, jossa oli arkkitehtuuriaiheisia palkintoja. Samalla kysyttiin mielipiteitä Turun kaupungin kehittämiseen: millainen rakennus, rakennelma, valaistus tai muu lisäys parantaisi Turun kaupunkikuvaa parhaiten? Samoin tiedusteltiin, mitkä Turku-SAFAn yleisötapahtu-

mat olivat kiinnostavia ja millaisia tapahtumia toivottiin lisää.

Vastauksista tuli ilmi asukkaiden toive saada lisää kaunista valaistusta erityisesti kävelyreiteille, kävelykaduille ja jokirantaan. Penkkejä, puita ja kasvillisuutta toivottiin tuomaan viihtyisyyttä toreille ja oleskelupaikoille. Vanhoja huonokuntoisia puurakennuksia toivottiin säilytettäväksi ja kunnostettaviksi. Muutamat ehdottivat pilvenpiirtäjiä ja köysiratoja keskustan kukkuloiden välille, ja jopa huvipuisto oli erään asukkaan toiveissa.

Dramatisoidut kiertokävelyt ja estetiikkaa

Kiinnostava ehdotus oli dramatisoitujen kiertokävelyiden järjestäminen jokirantaan ja historiallisille alueille – siinäpä olisi mahdollisuus laajentaa Keskiäikaisten markkinoiden teemaa

vaikka ympärivuotisilla kierroksilla, joille voisi kenties osallistua oppaina joko ammatti- tai harrastelijanäyttelijöitä. Ylipäättään toivottiin paitsi Kauppatorin kohentamista myös enemmän estetiikkaa, laatua ja kestäväää arkkitehtuuria tulevaisuuden rakentamiseen.

Muita yleisölle suunnattuja tapahtumia ovat viimeisen vuoden aikana olleet muun muassa pop up -valokuvanäyttely keskustan kauppakorttelin ikkunoissa sekä opastetut kierrokset normaalisti yleisöltä suljetuissa tiloissa.

KUVA: TILTU NURMINEN

Tiltu Nurminen

Kohti inhimillistä arkkitehtuurikokemusta

KUVA: HEINI KORPELAINEN

Kansainvälisen Alvar Aalto Cafén puheenvuoroissa korostui inhimillisen kokemuksen tärkeys suunnittelun lähtökohtana.

Kansainvälinen Alvar Aalto Café järjestettiin elokuun viimeisenä viikonloppuna Jyväskylässä. Seminaarin tarkoitus oli herättää keskustelua arkkitehtuuriin ja designiin asemasta yhteiskunnassa, jossa toiminta suuntautuu yhä enemmän ruohonjuuritasolta ylöspäin. Cafén puheenjohtajana toimineen **Anne Stenroosin** sanoin: "The future is human-to-human."

Erilaisia osallistamiskokemuksia

Arkkitehtuuria on vuosisatojen ajan esitelty staattisina kuvinä – joko piirrettyinä tai valokuvattuina. Arkkitehtuurikriitikko **Marco Brizzin** (California State University) mielestä arkkitehdit saisivat paremman kontaktin yleisöön esittelemällä ajatuksiaan videolla. Videolla on Brizzin mielestä mahdollista päästä kertomaan projektista enemmän, puhumaan ihmisenä ihmiselle. Arkkitehti voi itse kuvata omia tulevaisuuden visioitaan alueen kehittymisestä, ajatuksiaan ideoiden takana ja rakennuksen tulevaa käyttöä. Videolla on mahdollista nostaa käyt-

täjä keskelle arkkitehtuurikokemusta.

Hollantilainen arkkitehti **Klaas Hofman** (MVRDV Architects) esiteli puheenvuorossaan Almere Floriade -projektia. Amsterdamin vieressä sijaitsevasta Almeren kaupungista on nykyisin kaupunkimaista, maaseutumaista ja lähiömäistä aluetta kutakin kolmasosa. Rakentamista on tarkoitus tiivistää kestäväällä tavalla niin, että kaupungille ominainen vihreys säilyisi, rakennukset tuottaisivat energiaa ja esimerkiksi katuvalot olisivat ledvaloja. Tavoitteena on osallistaa asukkaita eri tavoin ottamaan vastuuta ympäristöstään ja sen hengestä. Osallisuuden toivotaan ruokkivan luovuutta ja tuovan alueelle hippihenkeä.

Professori **Sanford Kwinter** (Harvard University) kritisoi voimakkaasti Hofmanin esitystä: hänen mielestään se ei sisältänyt mitään uutta. Hän halusi kyseenalaistaa teknologian voittokulun ja yhä yksilöllistyvämman yhteiskunnan.

– Bottom up -ajattelu ei toimi aina, eikä kaikkea voi ratkaista maalaisjärjellä. Filosofian tehtävä on pelastaa ihmiset maalaisjärjeltä.

Kwinterin mielestä myöskään designin tehtävä ei ole myönteillä asukkaiden mielipiteitä vaan paremminkin muotoilla ja johtaa niitä.

Kwinter ei usko teknologian kaikkivoipaisuuteen. Hänen mielestään kivikauden ihmisten yhteiskunta perustui enemmän mielihyvään kuin nykyinen teknologiayhteiskunta ja kivi-kautiset ihmiset elivät paremmin kuin me. Nyky-yhteiskunnan suurin haaste onkin Kwinterin mukaan luoda tuottavaa jätettä. Hän muistutti, että fysiikan lakien mukaan energia ei katoa vaan se muuttaa vain olomuotoaan. Siinä on haastetta nyky-päivän designereille.

Autojen ylivalta väistyy

Liikennesuunnittelija **Rachel Smith** (Solomon R. Guggenheim LAB, Australia) esitteli kunnianhimoista yhdeksään kaupunkiin ulottuvaa BMW Guggenheim -osallistamisprojektia, jonka tavoitteena on tehdä kaupunkiympäristöstä inhimillisempi, sosiaalisesti vastuullisempi ja kestävämpi. Se on toistaiseksi toteutettu New Yorkissa, Berliinissä ja Mumbaissa, joissa kussakin järjestettiin asukkaalle erilaisia keskustelutilaisuuksia, workshoppeja ja tempauksia. Tapahtumien päämääränä oli saada asukkaat itse visioimaan oman asuinympäristönsä fyysisesti ja sosiaalisesti kestävästä tulevaisuudesta.

Tempauksissa asukkaat valtasivat parkkiruutuja ja näyttivät, että katutilaa voi käyttää muuhunkin kuin pysäköimiseen. Berliinissä esiteltiin turvallisia pyöräreittejä ja nopeita pyöräilyvalteita. Mumbaissa taas pyrittiin helpottamaan asukkaiden ja suunnittelijoiden välistä keskustelua, joten esitetyt ideat visualisoitiin helposti ymmärrettävään muotoon. Ilmeisesti asukkaiden osallistuminen omasta ympäristöstä käytävään keskusteluun on Pohjoismaiden ulkopuolella vielä melko epätavallista.

Heini Korpelainen

RAKENNETUN YMPÄRISTÖN TUTKIMUS HAKEE UUSIA YHTEISTYÖMUOTOJA

Rakennetun ympäristön tutkimus on ollut viime aikoina esillä usealla foorumilla. Maisemantutkimuksen professori **Mauno Häyrysen** ja Museoviraston aloitteesta järjestettiin keskustelutilaisuus kulttuuriympäristön tutkimuksesta ja tutkimusyhteistyöstä. Paikalla Helsingin yliopistossa oli kymmeniä eri tahoja edustavia tutkijoita ja virkamiehiä. Tilaisuudessa päätettiin perustaa kulttuuriympäristön tutkimukselle oma yhdistys.

Myös Alvar Aalto Cafén yhteydessä kokoustiin arkkitehtuurin tutkimuksen koordinoinnista Suomessa. Paikalla olivat Aalto-yliopiston, Oulun yliopiston, Tampereen teknillisen yliopiston, Turun yliopiston, Jyväskylän yliopiston, Museoviraston, Arkkitehtuurimuseon, SAFAn ja Alvar Aalto -säätiön edustajat. Osallistujien joukossa oli sekä tutkimuksen tuottajia, tutkimustiedon käyttäjiä, tieto- ja tutkimusaineiston säilyttäjiä että tutkimuksesta tiedottavia tahoja. Yhdessä todettiin, että tällä hetkellä kennelläkään ei ole kokonaiskuvaa arkkitehtuuritutkimuksesta Suomessa. Tieto tekeillä olevista tutkimuksista ei kulje toimijoilta toisille, eikä valmis tutkimuskaan saa aina ansaitsemaansa huomiota. Toimijat eivät tiedä, mitä kaikkea toiset tekevät ja mitä palveluita he voisivat toisilleen tarjota. Tietojen vaihto voi tuoda helpotusta esimerkiksi rahoituksen hakemiseen.

Yliopistojen taloudelliset resurssit tiukenevat. Tutkimuksen kannalta tämä tarkoittaa sitä, että työtä tehdään erillisinä pieninä projekteina ulkopuolisella rahoituksella. Jos kyseessä on tilaustutkimus, yliopisto ei saa siitä pisteitä, joilla valtion rahoitusta jaetaan. Isoille akateemisille tutkimushankkeille ei ole helppoa saada rahoitusta – ainakaan ilman omaa taloudellista ja ajallista panostusta.

Arkkitehtuuritutkimus on kuitenkin kehittynyt kovasti viimeisten kymmenen vuoden aikana. Tärkeä rooli on ollut vuosittaisella Arkkitehtuuritutkimuksen päivät-konferenssilla, joka on luonteva paikka nuorelle tutkijalle osallistua ensimmäistä kertaa tieteelliseen konferenssiin ja tutustua käytäntöihin, kuten referee-artikkelin kirjoittamiseen. Lisäksi tarvitaan kuitenkin tutkimusalan toimijoiden vuosittaisia tapaamisia.

Suunnittelu- ja suojelukeskustelua SuomiAreenalla

KUVA: ARTTO ANTILAINEN

Rakennussuojelukeskustelua Pomarkussa: Kaarin Taipale (vas.), Maija Anttila, Juha Manninen ja Liisa Nummelin sekä juontajana Elina Wallin.

Porin SuomiAreenalla kuultiin kesällä 2014 kymmeniä keskustelua asumisesta ja ympäristöstä. **Hanna Elo** valotti jo keskustelua asumisen hinnasta (au 8/2014). Itse valitsin runsaasta tarjonnasta pari kaupunkisuunnittelukeskustelua ja rakennussuojelukeskustelun, jossa olin myös panelistina.

Kaupunki kotina

Mistä on hyvä kaupunkiympäristö tehty? Tähän kysymykseen oli YIT:n kaupunkikehityksestä vastaavalla johtajalla **Juha Kostiaisella** vastaus valmiina: monimuotoisuudesta, arjen sujuvuudesta ja uusiutumiskyvystä. Näihin teemoihin keskustelijat palasivat pitkän matkaa kunkin lähestyessä aihetta omasta näkökulmastaan. Monimuotoisuuden nimiin vannottiin, olipa kyse rakennetusta ympäristöstä, ihmisryhmistä tai kulttuureista.

Kunnon kaupunkikulttuurin todettiin edellyttävän riittävää tiiveyttä, jota professori **Helka-Liisa Hentilän** mukaan ei Suomen kaupungeista juuri löydy. Sitä paitsi asumisväljyyden jatkuva kasvu ja tiiveyden tavoite ovat ristiriidassa keskenään. Kuntaliiton **Kauko Aronen** totesi tiivistämisen olevan päivän sana pitkään vallalla olleen kaupunkirakenteen hajautumisen sijaan. Tästä kertovat esimerkiksi raideliikennehankkeet kaupungeissa.

Turun kaupunkisuunnittelujohtaja **Timo Hintsasen** mielestä tiivistämisellä on negatiivinen leima. Hän puhui mieluummin läheisyyden periaatteesta, joka tuottaa sujuvaa arkea ja uutta kaupunkikulttuuria pop up -tapahtumineen.

Aronen muistutti katutilojen tärkeydestä kaupunkielämäl-

le: uuden hyvän kaupunkitilan aikaansaaminen on vaikeaa. Museoviraston **Mikko Härön** mielestä kulttuurin rosoisuus on tärkeää, erilaiset elämäntavat saavat näkyä ja uusi tulee osata yhdistää vanhaan. Positiivisena merkinä hän tunnisti kivi-jalkakauppojen uuden tulemisen.

Hintsanen kysyi, miten kaupungit ovat muuttumassa kaupan rakenteen jälleen muuttuessa ja voisiko alkanut kehitys tukea läheisyysperiaatetta. Hentilä muistutti, että kaupunki on varsin hidas käyttöösiintymä muuttumaan. Härön mielestä tarvitaan ilmaista kaupunkikulttuuria, ei yksinomaan kaupallista, vaikka parhaimmillaan nämä tukevat toisiaan. Myös liikunta nähtiin osana uutta kaupunkikulttuuria.

Mitä uusiutumiskyky sitten pitää sisällään? Kostiaisen mukaan vielä 1990-luvulla yhteiskunta panosti yliopistoihin, uusiin teknologioihin ja ajatushautomoihin, mutta nyt kehitys on markkinavetoista. Härö otti esimerkiksi Varkauden ja sen, mitä tapahtuu, kun teollisuus lähtee kaupungista. Hän komppasi Arosta, jonka mukaan edelleen tullaan tarvitsemaan valtiovalan rakennepolitiikkaa.

Miksi rakennetun ympäristön suojelua ei tueta?

SuomiAreena-keskusteluja järjestettiin perinteiseen tapaan eri puolilla Satakuntaa. Rakennussuojelukeskustelu sopikin varsin mainiosti Pomarkun kylänraitin tuntumaan kosken partalle. Tähän keskusteluun osallistuin itsekkin. Muut keskustelijat olivat ylitarkastaja **Juha Manninen** Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta, Satakunnan Museon rakennustutkija **Liisa Num-**

melin ja kaupunkitutkija **Kaarin Taipale**. Tilaisuuden juonsi kirjailija **Elina Wallin**.

Tilaisuutta mainostettiin keskusteluksi muun muassa siitä, miksi luonnon luomaa ympäristöä suojellaan mutta ihmisen rakentamaa ei ja miksi resurssit näiden kahden välillä jakaantuvat varsin epätasaisesti – viitaten valtion budjettiin varattuun summiin. Keskustelijat eivät kuitenkaan pitäneet vastakainasettelua reiluna. Rakennussuojelun rahoituksen todettiin koostuvan monista lähteistä, ja asianmukainen rakennus-ten ylläpito on ensisijaisesti kiinteistön omistajien vastuulla.

Liisa Nummelin vaati yhteiskunnan suoraa tukea: suoje- luun tulee saada riihikuivaa rahaa! Nummelinin mukaan yleensä unohdetaan se, että rakennuskannan korjaamisen työllistä- vät vaikutukset olisivat huimat.

Kaarin Taipale nosti esiin, että seuraavaan hallitusohjel- maan olisi syytä viimein saada rakennussuojeluohjelma. Erilai- sia luonnonsuojeluohjelmiahan Suomessa on jo lukuisia. Tai- paleen mukaan suojelupuhe ei kuitenkaan ole poliittisesti seksikästä, sillä ei saa äänestäjiä.

Itsekin provosoin: Vanhan, kuten veteraanien, kunnioituk- sen soisi leviävän heidän aikaansaamaansa rakennusperin- töön. Suomen ohutta perintöä ei ole varaa jättää hoitamatta. Kunnat ovat tässä avainasemassa tahtotilan luojina, mutta suuresta osasta kuntia puuttuvat sekä henkiset että aineelliset resurssit edistää asiaa.

Kaupunki palasina

Porin kaupunkisuunnittelun tilaisuudessa tarkasteltiin kau- punkia palasina: pirstaloitumista, keskeneräisyyttä, keskuksia ja reuna-alueita. Kaupunkisuunnittelupäällikkö **Olavi Mäkelä** kertoi Porin kokemuksista. Hänen mukaansa isot teemat pi- tävät kaupungin kokonaisuutta kasassa. Porissa sellaisia ovat kansallinen kaupunkipuisto ja Promenadi-Pori.

Kulttuurimaantieteen yliopistonlehtori **Rami Ratvio** toi keskusteluun aluekehityspohdintaa: huono-osaisuus keskit- tyy ja eriytyminen kasvaa. Maisemantutkimuksen yliopiston- lehtori **Silja Laineen** mukaan taas kaupunkitilan suunnittelus- sa ja tapahtumien järjestämisessä tulisi ottaa paremmin huo- mioon vuodenkierto.

Rakennusneuvos **Matti Vati**lo puolestaan aloitti Aristote- leesta: ”Ihmiset tulevat kaupunkiin hakemaan elantoa, mut- ta jäävät sinne elääkseen hyvän elämän.” Vati lo kertasi suuret globaalit haasteet ja totesi, että tulevaisuuden ennustaminen on entistä vaikeampaa.

Kaupan nykytilaa käsiteltiin monelta kantilta. Vati lon mu- kaan enää ei tarvita yhtään toriparkkia, digitaaliset palvelut lisääntyvät, eettinen kuluttaminen on nousussa ja lähikaupan kukoistus alkaa uudestaan. Helsinkiin perustetaan jo lisää

KUVA: MAIJA ANTILA

Hyvän kaupunkiympäristön olemusta pohtimassa Helka-Liisa Hentilä, Timo Hintsanen ja Mikko Härö.

siwoja ja alepoja, peltomarkettien aika on ohi. Puuvillan kaup- pakeskuksenkin hän näki olevan uhka Porin kävelykeskustalle.

Mäkelä halusi lisää vapauksia hierarkkiseen kaavajärjestel- mään ja -byrokratiaan. Ne syövät resursseja, joita tulisi pikem- minkin käyttää ”positiivisiin prosesseihin” asukkaiden ja yritys- ten kanssa – kuunnellen ideoisijoita ja sijoittajia.

Panelistien mukaan kaupunkia ei pidä suunnitella kuo- liaaksi vaan pitää olla tilaa ja mahdollisuuksia väliaikaiselle käytölle ja ennakoimattomalle kehitykselle. Kaupunki ei ole koskaan valmis.

Maija Anttila

ARCHICAD 18-FIN

ARCHICAD 18-FIN -ROADSHOW

Näe uusi ArchiCAD 18-FIN kaupungissasi!
Ilmoittautuminen ja tarkemmat tiedot: www.mad.fi/rs18.

päivä	klo	kaupunki	paikka
24.09.	10–12	Kuopio	Hotel Atlas
24.09.	10–12	Rovaniemi	Hotel Santa Claus
24.09.	15–17	Joensuu	Teatteriravintola
25.09.	10–12	Oulu	Hotelli-Ravintola Lasaretti
30.09.	09–11	Mikkeli	Mikkelin Mikaeli
30.09.	14–16	Jyväskylä	Sokos Hotel Alexandra
07.10.	09–11	Tampere	Työväenmuseo Werstas
07.10.	10–12	Lahti	Cumulus Lahti
07.10.	14–16	Hämeenlinna	Sokos Hotel Vaakuna
08.10.	09–11	Porvoo	Hotelli Seurahovi
08.10.	10–12	Vaasa	Sokos Hotel Vaakuna
08.10.	14–16	Kotka	Sokos Hotel Seurahuone
09.10.	10–12	Turku	Holiday Inn

KONSULTTITOIMINNAN YLEISET SOPIMUSEHDOT

KSE 2013

– keskeiset uudistukset

8.30 Ilmoittautuminen ja materiaalin jako

9.00 **Avaus: Uudistamishankkeen prosessi**
Toimitusjohtaja *Vesa Juola*
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL

9.15 **KSE:n keskeisten muutosten läpikäynti**

- Määritelmät
- Velvollisuudet ja vastuut
- Veloitusperusteet
- Immateriaalioikeudet ja aineiston käyttöoikeus
- Aineisto
- Viivästyminen

OTM *Julle Keihänen*
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL

10.45 **Kahvitauko**

11.00 **Tilaaajan puheenvuoro**
Tekninen johtaja *Ilpo Peltonen*
Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry

11.30 **Suunnittelijan puheenvuoro, käytännön vaikutukset**
Johtaja *Kari Melander*
Sweco Finland

12.15 **Tilaisuus päättyy**

7.10.2014

Kuparisali

Töölönkatu 4, Helsinki

Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot soveltuvat käytettäväksi tilaajan ja konsultin välisissä toimeksiannoissa mm. rakentamisen, tuotannollisen toiminnan sekä yhdyskuntien tutkimus-, suunnittelu- ja valvontatehtävissä. Tämä koulutus esittelee sopimusehtojen keskeiset muutokset sekä antaa puheenvuoron niin suunnittelijoille kuin tilaajankin edustajille.

JÄRJESTÄJÄT

Tilaisuuden järjestämisestä vastaavat SAFA, RIL ja ATL yhteistyössä SKOLin kanssa.

OSALLISTUMISMAKSUT

- Jäsenhinta (RIL, SAFA, RIA ja Ornamo):
260 euroa + alv 24 %
- Muut: **310 euroa + alv 24 %**

KUVITTELE KAUPUNKI!

Arkkitehtikollektiivi Uusi Kaupunki ratkaisee ongelmia arkkitehtuurin keinoin. Kuusi nuorta toimistoa auttaa työpajassa kaupunkeja kolmen päivän ajan. Tuloksena on kuvitetut esitykset, jotka paljastavat alueen potentiaalin.

Ongelma: Keskeisimmällä paikalla Viikin kampusta on yliopiston kolmen hehtaarin koekenttä, jolla sijaitsee tutkimukseen varatut kasvimaat ja -huoneet. Aidattu alue pakottaa niin opiskelijat, professorit kuin koiranulkoiluttajatkin kiertämään aidanviertä päivittäin.

Ratkaisu: Arkkitehtitoimisto Jadan **Jussi Vuori** ja **Erica Österlund** ehdottavat, että alueelle rakennettaisiin ensin kevyen liikenteen kiertorata, joka kuljisi osin ilmassa. Pitkällä tähtäimellä osa kasvihuoneista voitaisiin ottaa yleiseen käyttöön ja niihin voitaisiin perustaa ravintoloita ja oppimisympäristöjä.

Idea syntyi syyskuun alussa järjestetyssä Uusi Viikki -tapahtumassa, joka oli seitsemäs Uusi Kaupunki -kollektiivin osallistavista työpajoista.

Uusi Kaupunki -kollektiivi muodostettiin puolitoista vuotta sitten. Nuoret arkkitehdit **Hilla Rudanko**, **Inari Virkkala** ja **Jussi Vuori** halusivat löytää uusia tapoja käyttää arkkitehtuuria, tuoda pienet arkkitehtitoimistot yhteen ja tehdä jotain Helsingin ulkopuolella.

– Keräsimme kasaan porukan ja muodostui ajatus, että viime toimistomme julkiseen tilaan, Vuori kertoo.

Tavoitteeksi asetettiin tehdä kaupunkisuunnittelusta entistä näkyvämpää ja tarjota ihmisille mahdollisuuksia vaikuttaa omaan ympäristöönsä.

Kuusi toimistoa ja kuusi ratkaisua

Ensimmäinen työpaja järjestettiin viime vuonna Porissa Arkkitehtipäivien yhteydessä. Arkkitehtitoimistot R+K, FutuDesign, Jada, Pro Toto, Studio Puisto ja kiinteistökehitysyhtiö Hukka-tila muuttivat pariaksi päiväksi BePOP-kauppakeskukseen. Sittemmin kollektiivi on vierailut muun muassa Oulussa, Tampereella, Paraisilla ja Sipoossa. Työpajalle on vakiintunut tiivis toimintamalli.

Aluksi tilaajan kanssa mietitään ongelmia, joihin kollektiivin arkkitehdit voisivat tarttua. Aiheet jaetaan toimistojen kesken. Ensimmäinen päivä käytetään ongelmaan tutustumiseen ja paikalliseksperttien – kaavoittajien, yrittäjien ja asukkaiden edustajien – kanssa keskustelemiseen. Ideoita kerätään suurelle kartalle myös avotoimiston ohikulkijoilta.

Toinen päivä menee kiivaassa suunnittelussa ja esityksen valmistelussa. Viimeisenä päivänä on valmiina visualisoidut ratkaisuehdotukset, jotka julkaistaan myös kollektiivin verkkosivuilla.

– Jokainen toimisto edustaa itseään ja tekee työtä omalla tavallaan. Aikataulu ja lähekkäiset aiheet tuottavat samankaltaisuuksia, mutta sitä, minkälaista aineistoa tulisi tuottaa, ei ole ennalta määrätty, Vuori kertoo.

Loppuesityksissä on nähty pienoismalleja, 3D-mallinnoksia ja massoitteita – arkkitehtuurin näköisiä ehdotuksia, jotka visualisoivat syntyneet mielikuvat ja tunnelmat.

Visuaalinen esitys on tärkeä elementti yhteisistä asioista päätettäessä. Kuvan perusteella on helpompi jatkaa asukkaiden ja päättäjien kanssa, kun keskustelulle on yhteinen pohja.

– Kysymys on usein potentiaalista. Kaikille ratkaisuille ei ole välttämättä tilausta. Mutta voimme ehdottaa, minkälaisia toi-

mintoja alueelle voisi saada ja millaisilla keinoilla. Monet tiimit ehdottavat ratkaisuja useassa skaalassa tai aikaikkunassa, esimerkiksi vuoden ja vaikka kymmenen vuoden skenaariot, Vuori selittää.

Yhdistyneet toimistot

Kun Uusi Kaupunki -kollektiivi vakuuttui, että työpajatoiminnalle on tilausta, se perusti osakeyhtiön. Hallituksessa istuu edustaja jokaisesta kuudesta mukana olevasta toimistosta.

– Tietääkseni olemme ensimmäiset suomalaiset arkkitehti-toimistot, jotka ovat järjestäytyneet yritykseksi, Vuori sanoo.

Jos muotoilussa osallistaminen ja yhteistyö käyttäjien kanssa on jo tuttua, arkkitehtuurissa toimintamallit hakevat vielä muotoaan.

– Kaavojen osallistamishankkeet ovat tähän asti vain hake-neet hyväksyntää ylhäältä tuleville suunnitelmille. Lähdemme siitä, että emme vielä tiedä, mitä suunniteltaisiin. Menemme uuteen paikkaan ja mietimme, mitä täällä kannattaisi tehdä, Vuori sanoo.

Reviiri laajenee

”Arkkitehdit kuuntelivat kaupunkilaisia” – näin otsikoitiin Uusi Kaupunki -työpajasta kertova uutinen sipoolaisessa paikallis-lehdessä. Tämäkö uutinen, nuoret arkkitehdit naureskelivat. Mielikuva suuresta arkkitehdista, joka suunnittelee oman luomuksensa kysymättä muiden mielipiteitä, istuu tiukassa.

– Arkkitehdit eivät ole olleet kovin hyviä ulosannissaan, ehkä tämä on myös sukupolvikysymys. Nykyaikana työt eivät yksin puhu puolestaan, vaan asiat pitää avata ja selittää paremmin, Vuori kertoo.

Vaikka tähtiarkkitehtuuri on tavallaan kuollut, nuorten toimistojen on vaikea päästä mukaan kutsukilpailuihin. Referenssit kasautuvat helposti muutamalle isommalle toimistolle.

Nuorten arkkitehtien on oltava luovia kehittäessään itselleen töitä. Vuori uskoo, että Uusi Kaupunki levittää arkkitehtuurin reviiriä. Toiminnan yksi selkeä tavoite on toimeksiantojen luominen. Toistaiseksi työpajat ovat johtaneet kahteen projektiin, pop-up-hotellin suunnitteluun Tampereelle ja ryhmärakentamishankkeen kehittämiseen Porissa.

– Jotkut toimistoista ovat kiinnostuneempia toimeksiantoista, toiset taas puhtaasti strategiasta.

Seitsemän työpajan kokemuksella Vuori suosittelee osallistavaa työskentelyä aina, kun se on mahdollista.

– Puhtaaseen ideointiin se ei aina toimi, mutta osallistamisella on paljon enemmän arvoa projektien merkityksen luomisessa ja kokonaan uusien suuntien löytämisessä.

Hyvät ajatukset ja työpajatoiminta ovat saaneet paljon palstatilaa paikallislehdissä. Lokakuussa arkkitehdit pääsivät ääneen televisiossa, kun kuusiosainen Kaupunki uusiksi -ohjelma alkaa YleTeemalla.

Tavoite täyttyy – kaupunkisuunnittelusta on tullut näkyvämpää.

Ida Kukkapuro

KUVAT: UUSI KAUPUNKI

Palkittua tiiliarkkitehtuuria

Kohde: Paasshotelli, Helsinki
Suunnittelu: Arkkitehtitoimisto K2S Oy
Kuva: Marko Huttunen

K2S arkkitehtien suunnittelema Hotelli ja Kokouskeskus Paasitorni palkittiin kansainvälisessä tiiliarkkitehtuurikilpailussa **Wienerberger Brick Award 14** -erikoispalkinnolla. Kohteen pitsimäinen tiilijulkisivu on toteutettu Tuohi Retro pro -tiileillä.

www.wienerberger.fi

Mikä atmosfääri?

Architecture and Atmosphere -seminaarin teemana oli estetiikan kylkeen syntynyt atmosfääri, ilmapiiri. Käsite ei sinänsä ole uusi, mutta kuten professori **Juhani Pallasmaa** tilaisuuden lopussa totesi, se on yksi estetiikan ja arkkitehtuurin nopeimmin ja voimakkaimmin kasvavista tutkimuksen kohteista.

Päivän esitelmät toivat esiin, kuinka laajasta ja moniulotteisesta käsitteestä on kysymys. Arkkitehtuurin näkökulmasta mielenkiintoista on se, kuinka atmosfääri voisi toimia rakentamisen ja suunnittelun apuvälineenä. Pystyykö jotakin atmosfääriin kaltaista henkimaailman asiaa (rakennusmiesten sananpartta käyttäen) hallitsemaan, määrittämään ja tietoisesti luomaan? Tästä kysymyksestä käytiin seminaaripäivän kiihkein väittely.

Sävy arjen virrassa

Seminaarin ensimmäinen puhuja oli professori **Jean-Paul Thibaud** Cressonista (Centre for Research on Sonic Space and the Urban Environment). Hän muistutti, että atmosfääri syntyy luonnollisesti, samoin kuin kasvi kasvaa: pakottamatta. Spektakkeleista haltioitumisen sijaan Thibaud nosti esiin ihmisen kyvyn löytää sävyjä arjen hiljaisesta virrasta ja painotti tunteiden merkitystä ympäristön kohtaamisessa.

Päivän veteraanin **Gernot Böhmen** (Institute for Practical Philosophy in Darmstadt) esitys toi vuorostaan raadollisemmin esiin atmosfääriin käsitettä osana kulutusyhteiskuntaa ja pragmaattista ympäristön määrittämistä. **Robert Venturin** *Learning from Las Vegas* -kirjan havainnot toimivat esimerkkeinä postmodernista kulissimaisesta ympäristöstä. Böhme muistutti myös atmosfääriin käsitteen pitkästä historiasta.

Luomus vai luoja?

Seminaarissa tiukan esityksen pitänyttä **Tonino Grifferoa** (University of Rome Tor Vergata) *Arkkitehtiutiset* pääsi haastattelemaan tarkemmin.

Griffero pyrkii välttämään esteettistä neo-romanttista tul-

Osana Tapio Wirkkalan ja Rut Brykin juhluvuoden ohjelmaa järjestettiin Katajanokalla kansainvälinen arkkitehtuuriseminaari, joka toi suomalaisen arkkitehtuurikeskusteluun raikastavaa laveutta käytännön oppien ja ihanteiden jäädessä hetkellisesti taka-alalle.

kintaa atmosfääristä. Hänen mukaansa yleensä oletetaan, että trendikkäät ja manipuloidut ympäristöt ovat huonoja ympäristöjä. Tärkeämpää kuin määrittää, mikä on muodoltaan hyvää tai huonoa ympäristöä, on kuitenkin nähdä atmosfääri poliittisena ja eettisenä käsitteenä.

Griffero kertoi, että ranskalainen antropologi **Marc Auge** käsittelee teksteissään paikkoja ja epäpaikkoja: vaikka lento-kenttä olisi matkustajille epäpaikka, se on siellä työskentelevälle henkilölle hänen tunteidensa ja tekojensa myötä aito paikka. Atmosfääriin ja tunteiden yhteys on moniulotteinen kysymys. Kehollisuus on myös tärkeä tekijä atmosfääriin ymmärtämisessä.

Rakennukset houkuttelevat tuntemaan tai toimimaan. Kun niiden sisäinen tyhjiö täytetään, Grifferon mukaan ihmisten reaktiot ja mahdollisuudet ovat erilaiset kuin rakennusta ulkoa tarkasteltaessa. Arkkitehti **Peter Zumthor** on todennut, kuinka rakennuksessa kaikki on atmosfääriä: hajut, äänet ja esimerkiksi tilan kaiku. Kuinka paljon arkkitehti sitten voi suunnitella atmosfääriä ja etukäteen tietoisesti vaikuttaa siihen? Jotkin arkkitehtuurijulkaisut suhtautuvat tähän skeptisesti, ja toiset toteavat arkkitehdin tärkeimmäksi tehtäväksi luoda neutraalia tilaa, jossa käyttäjät pystyvät ajan myötä vaikuttamaan tilan luonteen syntyyn.

Griffero allekirjoittaa **Herman Schmitzin** määritelmän atmosfääristä: tämä näkee tunteiden saapuvan ihmisiin ympäristöstä, ei toisin päin. Ihminen voi joskus luoda atmosfääriin, mutta tavallisesti tunteet kohdataan ympäristössä vailla tahtoa, eikä niihin pysty itse vaikuttamaan.

Griffero pyrkii taistelemaan maailman ja ajattelun ylipsykologioimista vastaan. Ihmiset voivat tasapainottaa kykyään ymmärtää tunteitaan ja ympäröivää maailmaa. Mitä enemmän ymmärtää atmosfääreistä, sitä vähemmän antaa ympäristön manipuloida itseään. Tämä on poliittinen ja eettinen hyöty atmosfääriin ymmärtämisestä.

Tatu Ahlroos

PÄÄSUUNNITTELIJAN VALTAKUNNALLINEN PÄTEVYYSTENTTI

Rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan henkilöpatenteet FISE Oy:n pätevydentoteamisjärjestelmään kuuluva pääsuunnittelijan pätevydentoteamisen valtakunnallinen tentti järjestetään

**Helsingissä, Oulussa ja Tampereella
tiistaina 21.10.2014 klo 13–16.**

Tentin järjestelyistä vastaa Suomen Arkkitehtiliitto SAFA pääsuunnittelijan pätevydentoteamisjärjestelmän sihteerijärjestö.

Tentti on tarkoitettu kaikille niille pääsuunnittelijan pätevyttä hakeville, jotka eivät voi korvata pätevyden myöntämisen edellytyksenä olevaa pääsuunnittelutenttiä kokemuksella. Tämä tarkoittaa henkilöitä, joilla on pätevyden hakuhetkellä osoittaa pääsuunnittelukokemusta vähemmän kuin 13 vuotta. Tentti koostuu kuudesta kysymyksestä, jotka professori Kari Salonen valitsee tenttikysymyspankista. Tenttikysymyspankki, kirjallisuusluettelo suositeltavasta pääsuunnittelua koskevasta kirjallisuudesta ja lisätietoa pääsuunnittelijan pätevyden toteamisen edellytyksistä löytyy verkkosivuilta www.safa.fi > Koulutus > Suunnittelijapätevydet. Mukaan tenttiin tarvitaan vain kynä ja kumi – muun tarvittavan materiaalin jakaa tentin järjestäjä.

Tentin hyväksytysti suorittamiseksi osanottajan tulee vastata kuudesta kysymyksestä valitsemaansa viiteen siten, että jokaisesta kysymyksestä kertyy pisteitä ja että saavutettujen pisteiden yhteismäärä on vähintään 60 % tentin maksimipisteistä. Jokaisesta tenttikysymyksestä voi saada korkeintaan 5 pistettä, jolloin koko tentin maksimipistemäärä on 25 pistettä. Hyväksytysti suoritettu tentti on voimassa 5 vuotta.

TENTIN HINTA: **145 euroa (+ alv 24 %)**

ILMOITTAUTUMISET: Ilmoittautumiset tenttiin tule tehdä maanantaihin 13.10.2014 mennessä osoitteessa www.safa.fi > Koulutus tai sähköpostitse koulutus@safa.fi. Ilmoittautuessasi sähköpostitse muistathan ilmoittaa laskutusosoitteesi ja tenttipaikkakunnan. Tentin järjestämisen edellytyksenä paikkakunnilla on, että ilmoittautumisia tulee 13.10. mennessä vähintään 10 kpl Helsingin tenttiin, 5 kpl Tampereen tenttiin ja 5 kpl Oulun tenttiin.

Seuraava pääsuunnittelijan valtakunnallinen pätevyystentti tullaan järjestämään tiistaina 21.4.2015. Asiasta tiedotetaan tarkemmin lähempänä ajankohtaa.

LISÄTIETOA TENTISTÄ JA PÄÄSUUNNITTELIJAN PÄTEVYYDESTÄ:
www.safa.fi tai pätevyyslautakunnan sihteeri *Pia Selroos*, pia.selroos@safa.fi, puh. 041 528 2952

TÄYDELLINEN IKKUNA

Perfection is achieved, not when there is nothing more to add, but when there is nothing left to take away.
– Antoine de Saint Exupéry

Design Ikkunan moderni ulkomuoto sulautuu nykyaikaiseen kotiin eikä riitele uusimpien keittiökalusteiden tai tyylikkään kodin laitteiden ja sisustuksen kanssa.

Turvallinen Design-ikkuna soveltuu myös erityistä turvallisuutta vaativiin kohteisiin, kuten sairaalat, koulut ja julkiset tilat.

DESIGN IKKUNA

Puusepäntiike Veljekset Aitto-oja Oy
Hankasalmentie 1, 41500 Hankasalmi as.
Puh. 020 764 9650
myynti@design-ikkunat.fi
www.design-ikkunat.fi

Juhlavuosisurssilaiset Viipurissa

Otaniemen arkkitehtiosaston kurssi A-69
vietti 45-vuotisjuhlaansa, minkä kunniaksi
järjestettiin matka Viipuriin.

Linnan itäjulkisivu (Torkkeli Knuutinpöjka 1293).

Viipurin-matka oli mukaan päässeelle 21 kollegalle sekä virkistävä että viisastava. Kuulumisia vaihdettiin taustana kaupungin monta vuosisataa kestäneen kehityksen vaiheet. Omakohtaista kokemusta suomalaisesta Viipurista ei luonnollisestikaan ollut kellään, mutta toisen ja kolmannen polven kertomuksia oli aika monellakin. Joku paristakymmenestä muisti aina lisätä jotakin.

Kurssi A-69 aloitti opiskelut Euroopan hullun vuoden 1968 ja Suomenkin opiskelijaelämää ja Otaniemen arkkitehtiosasto myllertäneiden uudistusten jälkeen. Käyttöön tuli suorituspistejärjestelmä ja valinnaiset kurssit.

Matkalaisten lyhyistä esittelyistä havaittiin, että kurssilaiset edustivat varsin monipuolisesti arkkitehdin tehtäviä: opettajia, valtion ja kuntien viranhaltijoita, yksityistoimistoissa pitkän uran tehneitä, toimistonpitäjiä ja rakennusyrittäjiä. Erityisen ryhmänsä muodostivat maisemasuunnittelijat, jotka tuolloin oli siirretty opiskelemaan Helsingin yliopistosta Otaniemen arkkitehtiosastolle. Sittemmin muodostettiin oma opintosuunta, ja tutkintonimikkeeksi tuli maisema-arkkitehti.

1970-luvun yhteiskunnallinen tilanne näyttäisi vaikuttaneen siten, että julkisella sektorilla työskennelleitä oli vuosikerrassa jonkin verran enemmän ja yksityisiä toimistonpitäjiä taas vähemmän kuin arkkitehtikunnassa keskimäärin. Suurin osa vuonna 1969 aloittaneista alkaa olla eläkkeellä, ainakin osa-aikaisesti. Matkalaisista oli täyspäiväisesti työssä vielä seitsemän.

Vinkkejä Viipuriin

Viipurin asukasluku ei ole juurikaan kasvanut vuodesta 1939. Kaupungissa asuu nyt 80 000 henkeä ja Viipurin piirissä noin 200 000. Moskovasta katsoen syrjäkylään ei ole sodan jälkeen paljontaan investoitu, joten rakennuskantaa on enemmän rapistunut kuin tullut puretuksi. Korjaamiseen on päästy vasta viimeisten 10 vuoden aikana.

Keskustan jalankulkuympäristöt ja kadut yleensäkin ovat selvästi kohentuneet kunnostustyön myötä. Aluehallintovirastossa ulkosuhteista vastaava **Vladimir Vasiljev** esitteli mukaansatempaavasti Viipurin parantuneita kehitysnäkymiä ja lähialueyhteistyötä.

Matkan kohokohtia oli vierailu uudenveroiseksi korjatussa Viipurin kirjastossa (**Alvar Aalto** 1935). Entinen taidemuseo ja Viipurin Eremitaasi (**Uno Ullberg** 1930, **Boris Sobolev** 1972) oli käymisen arvoinen. Keskustassa on muutama perinnetyylinen, jopa 1700-lukulaisen näköinen uudisrakennus, joiden pohjalta käytiin vilkasta keskustelua arkkitehtuurista osana kulttuuria.

Monrepos'n puistossa rehevät metsät ja rannat, vaihteleva maasto ja upeat maisemat punagraniittikallioineen ja siirtolohkareineen kompensoivat melankoliaa rakennusten rapipiosta. Monrepos'sta kirjoittaa tarkemmin **Jukka Jormola** MARKin sivuilla.

Tuomo Sirkkiä

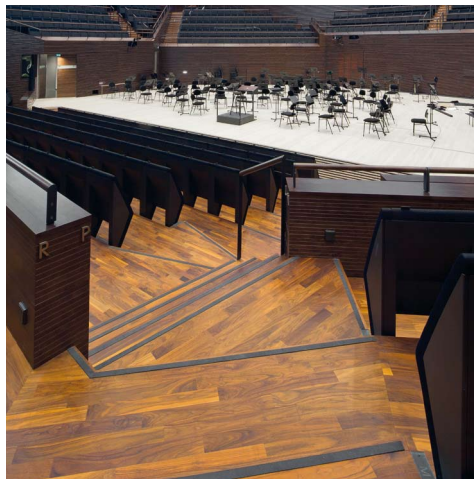
Näkymä Karjaportinkadulta
(Progonnaja ul.) Kauppatorille.

Torkkeli Knuutinpöjkan patsas (Ville Vallgren 1988)
ja Wolffin talo (Fredrik Thesleff 1887).

Taidemuseon sisäpihan portailla.

Puuta kunnioittavia pintakäsittelyratkaisuja kohteisiin,
joissa puupinnan ulkonäkö, kulutuskesto ja luonnolliset
ominaisuudet ovat etusijalla

Monrepos – suomalaisen maisema-arkkitehtuurin esikuva

Käynti Suomen historian tunnetuimmassa puistossa Monrepos'ssa Viipurissa elokuussa 2014 tuntui etukäteen jännittävältä: missähän kunnossa ovat puisto ja sen rakennukset, mitkä sen patsaista ovat paikoillaan? Edellisen käyntini aikaan 1980-luvulla tilanne oli aika murheellinen. Tällä kertaa matkaryhmä oli opiskeluaikainen vuosikurssi A-69, ja **Eeva Ruoffin** *Monrepos*-kirja antoi historiallista taustaa. Maisema-arkkitehtinä kiinnosti, miten puiston eri rakennelmat on sijoitettu maastoon ja miten luonnonelementtejä, kuten kallioita ja kiviä, on hyödynnetty puiston toteutuksessa.

1700–1800-luvulla puiston omistajat kuuluivat saksalais-peräisiin aatelissukuihin, jotka toimivat Venäjän hallinnossa Pietarissa. Aikaansa seuranneina ja taiteista kiinnostuneina he olivat tutustuneet eurooppalaiseen puistosuunnitteluun. Puiston ilmeeseen ratkaisevasti vaikuttanut omistaja oli runoilija **Ludwig von Nicolay**. Puisto oli alusta alkaen tarkoitettu avoimeksi myös yleisölle.

Kiinnostavaa kivikkoa

Monrepos'n klassistinen päärakennus 1700-luvun lopulta on kärsinyt tulipalosta, mutta onneksi vain sisätiloiltaan. Kunnostettuja päätytiloja on kolmen flyygelin perusteella mahdolli-

sesti käytetty konsertteihin. Ulkopuoli kaipa edelleen kunnostusta, mutta pylväikköineen rakennus hallitsee entiseen tapaan puiston keskusaukiota. Englantilaistyyllisen maisemapuiston yleisilme vesinäkymineen on rauhallinen.

Puiston ja koko Viipurin ranta-alueilla on runsaasti louhikkoa. Haitallisiksi koettuja kiviä on räjäytetty puiston rakentamisen yhteydessä, mahdollisesti valituksen ajan hengessä. Rantakivikkoa osattiin kuitenkin myös arvostaa samaan tapaan kuin kiinalaisissa puistossa – olihan puistossa aikanaan myös kiinalaistyylinen näköalapaikka ja katos suuren siirtolohkareen päällä.

Puiston kolmanteen omistajasukuun kuulunut, vasta teini-ikäinen **Paul von Nicolay** harrasti kivikkoisen rannan muovaamista. Ranta nimettiin Pampus-

schinkaksi pojan lempinimen mukaan. Hienovaraista kivien asettelua rantamuuriksi on nähtävissä läheisessä saarella, jossa aikanaan sijaitsi turkkilainen teltta.

Vastakohtia luolista ja niityistä

Puusta rakennettuja puistorakenteita on tuhoutunut tulipaloissa. Ilmeisen uusi rakennelma, koivunrungoista rakennettu erakon maja, on uskollinen esikuvalleen eli alkuperäiselle majalle. Alun perin majan mainitaan sijainneen lammen rannalla, nyt se on vallihautamaisen ympäryskanavan muodostamassa saarella, jonne pääsee siltoja pitkin.

Maisemapuiston vakiovarustukseen kuuluvat luolat, jotka herättävät uteliaisuutta ja joissa kulkija saa lähituntumaa kallioperään. Ahdas, pimeä ja pelottavakin tila on vastakohta avarille niityille. Monrepos'ssa oleva luola, jonka läpi kulkee polku, tehtiin 1700-luvun lopulla räjäyttämällä. Räjäytystyö on tehty taitavasti, koska luolan päällä oleva lohkar näyttää kuin itsestään luolan katoksi pudonneelta.

Laulava Väinämöinen

Monrepos'n ohjelmallinen huipennus oli aikanaan Väinämöisen patsas. Patsashanketta alettiin ajaa *Kalevalan* julkaisun ai-

KUVAT: JUKKA JORMOLA

kaan 1830-luvulla. Tuolloin elettiin syvintä romantiikan aikaa, johon kuului kiinnostus omaan kulttuuriperintöön. Patsaan alkuperäinen, tanskalaisen kuvanveistäjän versio oli ensimmäinen Väinämöistä esittänyt patsas koko Suomessa. Patsas kuitenkin tuhoutui, ja vuonna 1871 toteutettiin **Johannes Takasen** suunnittelema uusi patsas, joka sekin tuhoutui vuonna 1944. Nyt Väinämöinen näytti olevan taas voimissaan: nykyinen versio näytti valokuvan perusteella samanlaiselta kuin alkuperäinen.

Patsaan taustana on seudun korkein pystysuora kallioseinä, joka muodostaa loivan koveran syvennyksen. Väinämöisen ylös kohotettu käsi tukeutuu luontevasti kallion kohoavaan seinämään, ja kallio näyttäisi toimivan kuin kaikupohjana laululle. Kävijä, joka jaksaa kulkea tuonne puiston perimmäiseen nurkkaan, palkitaan taitavasti muovatulla puistoaiheella. Väinämöisen patsaan alue on hyvä esimerkki siitä, miten romantiikan aikana eri alojen taiteilijoiden yhteishankkeina luotiin kohteita, joissa ympäristö syventää tavoiteltua kulttuurista elämystä.

Menneiden ihanteiden säilyttäjä

Monrepos on vaikuttava puisto, joka on luotu yleiseurooppalaisten taideihanteiden pohjalta mutta joka hyödyntää ja muokkaa kansallisia teemoja ja paikallista luontoperustaa. Puisto on Suomen kulttuuripiirissä parhaita laajamittaisia kokonaisuuksia, joissa voi edelleen nähdä toteutettuna maisemapuistojen suunnittelutavoitteita.

Monrepos'ssa on jotakin samaa, mitä runoilija **J. W. von Goethe** kuvaa omien Weimarissa saatujen kokemustensa perusteella: puisto on taiteellisen työskentelyn avulla kohotettua luontoa. Vaikka klassismin tai *Kalevalan* myyttisisällöt voivat sellaisenaan olla nykyihmiselle vieraita, kannattaa nykysuunnittelijan syventyä siihen, mikä on Monrepos'n eri kohteiden yhteys maisemaan. Maisema-arkkitehdin kuuluu edelleenkin mahdollistaa viheralueen käyttäjille elämyksiä luonnosta, muovatusta maisemasta, rakennuksista ja taideluumuksista.

Jukka Jormola

Lue lisää: Eeva Ruoff, Monrepos – muistojen puutarha. WSOY 1993.

KUVA: ARVI ILOINEN

VÄHÄ-KILJAVAN MÖKKI IJÄKSEN VUOKRAUS

Mökki Ijäs annetaan pitkäaikaiseen vuokraukseen (5 + 5 vuotta) kunnostussopimuksella. Mökki Ijäksen katselmukseen ja Vähä-Kiljavan rakennushistorialliseen selvitykseen voi tutustua osoitteessa www.safa.fi/kiinteistot.

Kiinnostuneiden tulee ottaa yhteyttä **viimeistään 30.9.** lähettämällä sähköpostia osoitteeseen kiinteistot@safa.fi.

Päätos mökin vuokrauksesta pyritään tekemään lokakuun aikana.

VIHERTEK

**KUVITTELE TÄMÄ MAISEMA
ILMAN VIHERRAKENTAMISTA**

VIHERALAN AMMATTILAISET KOHTAAVAT 1.-3.10.2014 MESSUKESKUKSESSA HELSINGISSÄ

ViherTek järjestetään jatkossa joka vuosi Messukeskuksessa. Vuonna 2014 ViherTek järjestetään 1.-3.10.2014. Tapahtuma jatkaa parittomina vuosina osana kiinteistöalan kokonaisuutta. Parillisina vuosina ViherTek järjestetään samaan aikaan kansainvälisen rakennus- ja talotekniikkatapahtuma Finnbuildin kanssa.

**5 AMMATTITAPAHTUMAA
YHDELLÄ KERTAA!**

VIHERTEK

FinnBUILD

ENVIROEXPO
JÄTE · YMPÄRISTÖ · VESI · YHDYSKUNTA

INFRAEXPO

Arena

www.vihertek.fi

KOTIMAA

SYYS-LOKAKUU

24.9.2014 klo 17**Architect Joel Sanders, New York, professor at Yale University**

Vanha arkkitehtiosasto, sali A1, Ota-
kaari 1X, Espoo.
Kaikille kiinnostuneille avoin vierailu-
luento.

• www.joelsandersarchitect.com

26.9.2014 klo 13**Architect Byoung Soo Cho, Soul**

Vanha arkkitehtiosasto, sali A1, Ota-
kaari 1X, Espoo.
Kaikille kiinnostuneille avoin vierailu-
luento.

• www.bchoarchitects.com

1.–3.10.2014**FinnBuild-messut**

Messukeskus, Helsinki.

Rakentamista käsitellään useista eri
näkökulmista niin seminaareissa
kuin muussakin ohjelmasisällössä.
Samaan aikaan järjestetään myös
EnviroExpo, InfraExpo, ViherTek ja
Arena eli liikuntapaikkarakentamisen
ammattitapahtuma. Messuilla palki-
taan Span 14 -puusiltakilpailun voit-
taja, kestävin silta.

• www.messukeskus.com

2.10.2014 klo 8.15–11.45**Korjausrakentaminen ja energia-
säätö -roadshow**

Messukeskus, Helsinki.

Tapahtumassa paneudutaan ener-
giatehokkuuden uusiin mahdolli-
suuksiin korjausrakentamisessa.
Maksuttomat tilaisuudet on tarkoi-
tettu arkkitehdeille, kiinteistöasioit-
tajille, rakennuttajille, rakennesuunnit-
telijoille, kuntien teknisen toimen
henkilöille ja korjausrakentamis-
hankkeissa päättävässä asemassa
toimiville. Ilmoittautuminen ja lisä-
tietoja osoitteessa:

• [www.sanomamagazines.fi/
tapahtumat](http://www.sanomamagazines.fi/tapahtumat)

10.10.2014**Maisema-arkkitehtipäivä**

Bio Rex, Lasipalatsi, Helsinki.

Seminaarissa pohditaan elinympä-
ristön tulevaisuutta – muuttuvia olo-
suhteita ja ammattikunnan roolia
haasteiden ratkojana. Tilaisuudessa
keskustellaan myös mm. Töölönlah-

den suunnittelusta ja alueen tulevai-
suudesta useista eri näkökulmista.

• [www.m-ark.fi/yhdistyksen-toi-
minta/maisema-arkkitehtipäivä.
html](http://www.m-ark.fi/yhdistyksen-toi-
minta/maisema-arkkitehtipäivä.
html)

24.10.2014 klo 17–19**Helsinki Songs**

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Helsinki Dresses -näyttelyn iltatapah-
tumassa muusikot Jenna Marie Pieti-
lä ja Ville Särmä esittävät lauluja Hel-
singistä. Myös näyttelyn tekijä, muo-
toilija Anne Mustarastas on läsnä
vastaamassa näyttelyä koskeviin ky-
symyksiin.

• laituri.hel.fi

30.10.2014 klo 18**Architect Juan Herreros, Madrid**

Vanha arkkitehtiosasto, sali A1, Ota-
kaari 1X, Espoo.
Kaikille kiinnostuneille avoin vierailu-
luento.

• www.herrerosarquitectos.com

NÄYTTELYT

SYYS-LOKAKUU

5.–26.9.**Kigali mestarikurssi**

Arkkitehtuurin laitos, Miestentie 3
Aalto-yliopiston Arkkitehtuurin lai-
toksen maisteritason kurssi matkusti
Kigaliin Rwandaan tutkimaan arkkitehtuurin mahdollisuuksia yhteisöjen kehittämisessä. Kurssin tuloksista koottiin näyttely.

–27.9.2014**Helsinki: Näkymiä kaupungista**

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Ranskalainen sarjakuvataiteilija
Charles Berberian ja hänen puolison-
sa, kirjailija Anna Rozen ovat tehneet
kirjan täynnä luonnoksia ja sarjaku-
via – Helsinki: Näkymiä kaupungista
(2014). Arkkitehtuuri on kirjassa suu-
ressa osassa.

• laituri.hel.fi

30.9.–23.10.2014**Banaaniveneellä Vartiosaaren –
lapset kaupunkisuunnittelijoina**

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttelyssä esitellään lasten arkkitehtuurileirin värikkäitä ja mielikuvit-
uksellisia tuotoksia. Lapset suunnit-
telivat Vartiosaaren tulevaisuutta ke-

säisellä arkkitehtuurileirillä. Näyttely
kertoo kuvin, sanoin ja pienoismal-
lein tuon viikon tunnelmista ja lasten
ideoista Vartiosaaren kehittämiseksi.

• laituri.hel.fi

–1.11.2014**Helsinki Dresses – Helsingin
kauneimpia rakennuksia pukui-
na**

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Muotoilija Anne Mustarastaan näyt-
tely esittelee Helsingin kauneimpia
rakennuksia näyttäväksi puvuiksi
muutettuina. Näyttely rohkaisee tut-
kimaan ja ihmettelemään ympäris-
töään ja inspiroitumaan siitä omalla
tavallaan.

• laituri.hel.fi

–30.11.2014**Aallon toimistosta maailmalle**

Alvar Aalto -museon Ateljee, Tiilimäki 20, Helsinki.

Näyttely vie Aallon toimistosta mai-
neeseen ponnistaneiden arkkitehtien
töiden äärelle. Tarkastelussa ovat
Jaakko Kontio, Kaarlo Leppänen ja
Eric Adlercreutz. Arkkitehtien töiden
myötä pureudutaan siihen, miten
ajankuva ja Aallon opissa vietetyt
vuodet vaikuttivat heidän työskente-
lynsä.

• www.alvaraalto.fi

ULKOMAAT

–9.11.2014**Suomi Seven. Emerging Archi-
tects from Finland**

Deutsches Architekturmuseum, Frankfurt, Saksa.

Nousevan polven suomalaiset arkkitehdit ovat esillä Frankfurtin kirjame-
ssuilla.

• www.mfa.fi

– 23.11.2014**14. Venetsian arkkitehtuuribien-
naali**

Venetsia, Italia.

Vuoden 2014 Venetsian arkkitehtuu-
ribiennaalin teema "Fundamentals"
palaa arkkitehtuurin ajattomaan pe-
rustaan. Eri maiden paviljongeissa
pohditaan teemallisesti globaaleja
ja kansallisia kehityskulkuja otsikolla
"Absorbing Modernity: 1914–2014".

• www.mfa.fi

NÄYTTELYT MUSEOSSA

SUOMEN ARKKITEHTUURIA KAKSIVUOTISKATSAUS 2014 Iso halli 11.6.–28.9.2014

Mitä arkkitehtuurissa juuri nyt arvostetaan? Suomalaisen arkkitehtuurin kuudes kaksivuotiskatsaus esittelee kymmenen asiantuntijajuryyn valitsemaa pääkohdetta ja kymmenen kunniainnoin saavaa kohdetta, jotka ovat valmistuneet heinäkuun 2011 ja kesäkuun 2013 välillä. Katsauksen järjestävät Arkkitehtuurimuseo, Alvar Aalto -säätiö / -akatemia ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFA. Katsauksen yhteistyökumppanina toimii Arkkitehtuurin tiedotuskeskus.

TAKAUMA ARKKITEHTUURIMME KATSAUKSET 1953–2012 pieni halli 11.6.–28.9.2014

Suomalaisen arkkitehtuurin katsauksia on järjestetty vuodesta 1953 lähtien. Pienen hallin näyttely kokoaa yhteen näyttelyt Suomi rakentaa -näyttelysarjan vuosilta 1953–1998 ja kaksivuotiskatsaukset vuosilta 2004–2012.

NÄYTTELY TULOSSA

VUOSIRENKAITA – PUUARKKITEHTUURIN UUSI SUKUPOLVI 8.10.2014 –11.1.2015

Arkkitehtuurimuseon ja Aalto-yliopiston Puustudion yhteisnäyttely kertoo uuden suomalaisen puuarkkitehtuurin tarinan kahden viimeisen vuosikymmenen ajalta, juhlistaen samalla Puustudion 20-vuotista taivalta. Tervetuloa avajaisiin tiistaina 7.10. klo 18.

TULLOSSA MARRASKUUSSA Luentosarja Puuarkkitehtuurista

KATSO AJANKOHTAISET
TAPAHTUMAT MUSEON
VERKKOSIVULTA MFA.FI

ULKOMAILLA

SUOMI SEVEN. EMERGING ARCHITECTS FROM FINLAND 6.9.2014 – 18.1.2015

Deutsches Architekturmuseum (DAM)

Suomi on Frankfurtin kirjamestajien teemamaa vuonna 2014. Maailman tärkeimmän kirja-alan tapahtuman ohjelmasuunnitelmassa nähdään myös arkkitehtuuria. Deutsches Architekturmuseum (DAM) toteuttaa yhteistyössä Arkkitehtuurimuseon ja Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen kanssa arkkitehtuurinäyttelyn "Suomi Seven. Emerging Architects from Finland". Näyttely esittelee uutta suomalaista arkkitehtuuria nuorten arkkitehtitoimistojen töiden kautta. Näyttelyn yhteydessä julkaistiin teos nuoren polven suomalaisista arkkitehteistä. 108-sivuinen kirja on englannin- ja saksankielinen.

14. KANSAINVÄLINEN ARKKITEHTUURI BIENNAALI – LA BIENNALE DI VENEZIA 7. 6.–23.11.2014 / Venetsia, Italia

Euroopan suurin kansainvälinen arkkitehtuurialan tapahtuma, 14. Venetsian arkkitehtuuriennaali, on avoinna marraskuun loppuun asti.

SUOMEN PAVILJONGIN NÄYTTELY Re-Creation. The Resilience of Architecture

POHJOISMAIDEN PAVILJONGIN NÄYTTELY Forms of Freedom. African independence and Nordic Models

VIENTÖ KOULUKIRJAT LAPSEN
PULPETILTA PÖNKITTÄESSÄNI
AMERIKKALAISEN TAIDESÄÄTIÖN
MAINETTA?

Teen vain työtäni

Tunnustan: minäkin murruin tekemään ehdotuksen Guggenheim-kisaan. Kun tuli mahdollisuus saavuttaa mainetta ja kunniaa ja suunnitella uljas julkinen rakennus Helsingin keskeisimpiin kuuluvalla paikalla, oli pakko tarttua tilaisuuteen.

Museon ympärillä vellonut julkinen keskustelu oli syytä unohtaa hetkeksi kynän suhista skissipaperia vasten. Aukio tuossa, korkea aula tässä, näkymä tuonne, reitti tänne. Ainaakaan minun päähäni ei sillä hetkellä mahtunut kuin tehtävänannon mahdollisimman onnistunut toteutus. Tietysti auttoi, jos ajatteli kyseessä olevan itseisarvoinen kulttuurirakennus, joka myös toisi kaupungin kirstuun kaivattuja turistien rahoja. Silti takaraivossa kolkutti omatunto: olenko vain hyödyllinen idiootti? Vienkö koulukirjat lapsen pulpetilta pönkittäessäni amerikkalaisen taidesäätiön mainetta?

Lasten ja vanhusten hyvinvointi ovat aina olleet hyviä argumentteja vastustaa turhamaista korkeakulttuuria, varsinkin jos ei itse satu työskentelemään kulttuurialalla. Niillä meistä, joilla on jo kaikkea (tai ei ainakaan pulaa mistään), on varaa täytyä kulttuurista. Vaikka itse museo maksaisi veronmaksajille saman verran kuin uusi eritasoliittymä, se symboloi juhli- van eliitin ja suhdannekuopassa viruvan matti meikäläisen erilaisia todellisuksia. Tähän poliittiseen keskusteluun voi yrittää ottaa kantaa kansalaisena – arkkitehtina se on oikeastaan tarpeetonta, tai ainakin sillä saavuttaa hankalan tyytin maineen.

Arkkitehtuurin ja vallan suhde on aina kiehtonut minua. Guggenheim on häpeilemättömästi eliitin projekti. Nyt pidettävän arkkitehtuurikilpailun tarkoituksena on ”vain” osoittaa, miltä museo näyttäisi, jos se päätettäisiin tehdä. Arvatenkin sadunomaisten konseptiluonnosten myyntiarvo tulee kuitenkin

olemaan suuri, sillä myös poliitikot päättävät meidän yhteisistä asioistamme tunteella ja perustelevat päätöksiään järjellä.

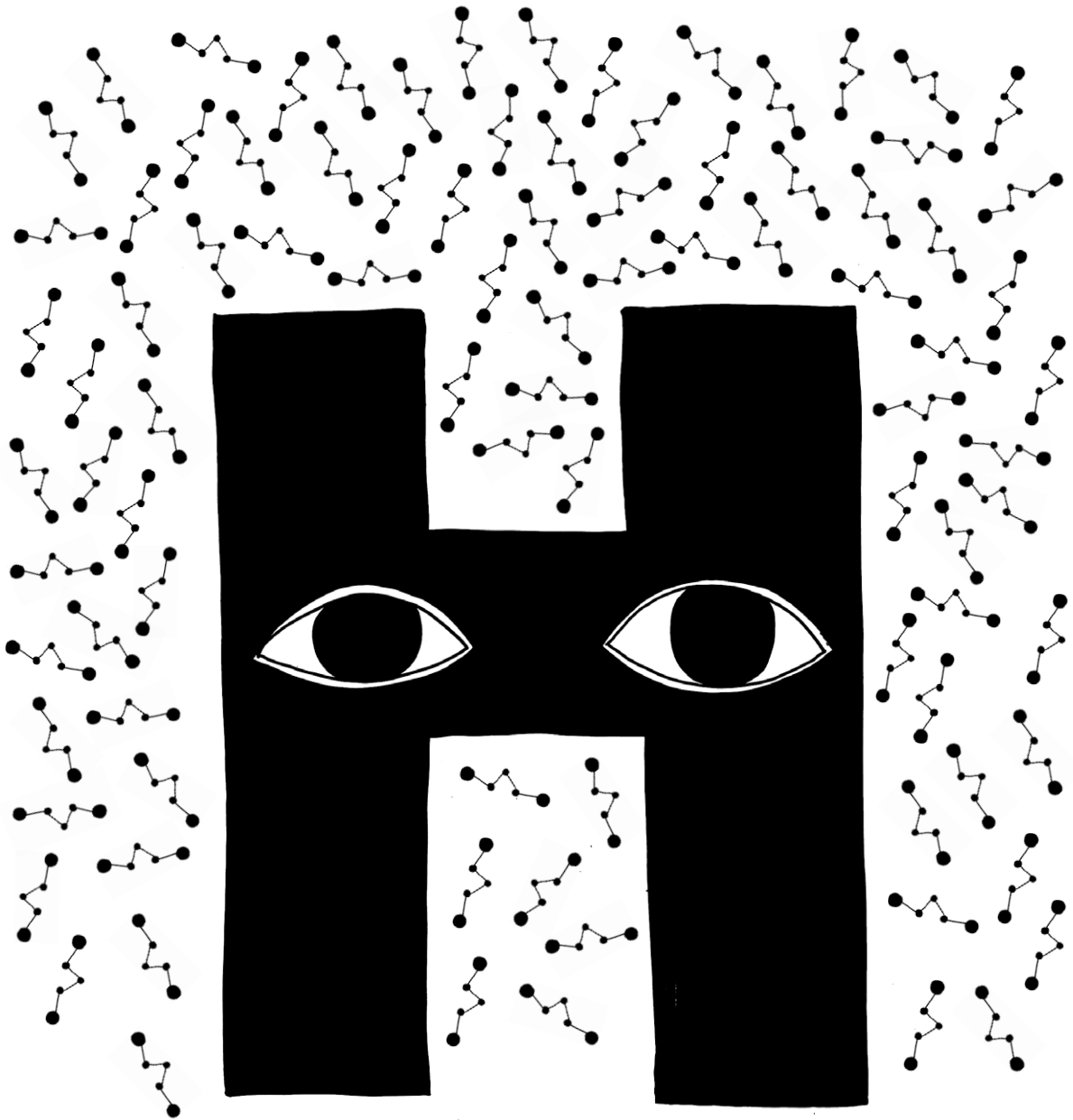
Rakennettu ympäristö symboloi ajan henkeä. Vastapäätä Guggenheimin tonttia nousi vastikään väliaikainen maailmanpyörä ja puinen terrassirakenne elävöittämään kaupunkikuvaa, kun maankäytöstä ei muutoin ollut päästy sopuun. Töölönlahden hajanaisen kollaasin kaupunkilaiset ovat ottaneet omakseen, mutta eheästä kaupunkikuvasta ei voi sen kohdalla puhua. Murrosaikakauden virtaukset näkyvät jo: kaupunkiviljelmät koristavat kauppakeskuksen sisäänkäyntiä ja bussipysäkin kattoja. Nämä pienet ristiriidat ovat merkkejä tulevasta.

Se, edustaako Guggenheim menneisyyttä vai tulevaa, jää poliittisessa keskustelussa päätettäväksi. Tuota päätöstä eivät tee arkkitehdit vaan meidän kaupunkilaisten keskuudestamme valitsevat poliitikot. Meillä arkkitehteilla on sen sijaan valta esittää, miten talo tehtäisiin parhaalla mahdollisella tavalla. Olemme hiljaisen diplomatian mestareita, joiden tehtävänä on sovittaa yhteen taloudelliset pyrkimykset, poliittinen ohjaus ja ruohonjuuritason pohinä.

Työryhmämme skissipaperilla kohtaavat parhaillaan monumentaalinen arkkitehtuuri, keskiluokkainen turhamaisuus ja ajan hengestä kumpuava viherrys. Yhdessä ne muodostavat jotain ainutkertaista, jota ei olisi voinut syntyä kuin juuri tähän paikkaan, juuri tänä aikana.

Sillä me arkkitehdithan teemme vain työtämme. Vastuun otamme myöhemmin.

Lennart Lang

HEL ARK

Koko Helsingin arkkitehtuuri puhelimeesi!

Reittejä, kohteita ja audiokierroksia.

Lataa OpenHouseHelsingin ilmainen mobiili arkkitehtuuriopas:

www.openhousehelsinki.fi

Vaasan ravirata asuinkäyttöön

Vaasan Raviradan alueen yleisen suunnittelukilpailun tavoitteena oli vanhan ravirata-alueen kehittäminen asutopainotteiseksi kaupunginosakeskukseksi.

Vaasan kaupunki järjesti avoimen ideakilpailun Vaasan Raviradan alueen maankäytön suunnittelusta asemakaavoituksen pohjaksi. Kilpailun tavoitteena oli kehittää vanhaa ravirata-aluetta palveluiltaan monipuoliseksi, kaikki ikäryhmät huomioivaksi kaupunginosaksi, joka tarjoaa sosiaalisen asuinympäristön.

Kilpailun voitti ruotsalaisten toimistojen Mandaworks ja Hosper Sweden työryhmä ehdotuksellaan *Inside Outside Vaasa*. Kilpailussa jaettiin kolme palkintoa, kaksi lunastusta ja kaksi kunniamainintaa.

Keskustelua herättänyt kilpailu

Kilpailualue sijaitsee keskustan ruutukaava-alueen välittömässä läheisyydessä Hietalahden kaupunginosassa. Raviradan alue on merkittävin yksittäinen kehittämisalue keskustan tuntumassa. Se on myös tärkeä osa Vaasan sisääntulomaisemaa.

Kilpailu herätti laajaa kiinnostusta. Ehdotuksia tuli 63, ja kil-

pailun yleistaso oli erittäin hyvä. Kilpailutyöt olivat julkisesti nähtävillä internetpalvelussa, jossa töitä oli mahdollista arvioida. Töistä annettiin yli 1 132 kommenttia ja 2 818 arvosanaa.

Kilpailu tarjosi hienon näköalan erityyppisiin ratkaisuihin ja niiden soveltuvuuteen annetulle paikalle. Ratkaisumalleja olivat muun muassa ruutukaava ja sen variaatiot, keskuspuistoon tukeutuvat vaihtoehdot sekä vanhaan ravirataan tai muuhun voimakkaaseen muotoon perustuvat mallit.

Liikenteelliset ehdotukset jakautuivat ulkosyöttöisiin tai uuteen pääkatuun pohjautuviin ratkaisuihin. Pääkatu antaa mahdollisuuden luontevan keskuspaikan syntymiselle ja palveluiden sijoittumiselle. Jalankulun ja pyöräilyn tärkeä rooli ymmärrettiin hyvin.

Yleisenä ongelmana oli Rantamaantien julkisivun luonteen löytäminen, meren läheisyyden esiintuominen sekä pysäköinti. Näihin toivottiin jatkosuunnittelussa paneuduttavan.

Ehdotusten parhaimmisto osoitti, että Raviradan alue voidaan toteuttaa ansiokkaasti usealla eri ratkaisumallilla. Arvostelussa etusijalla olivat liittyminen ympäröivään rakenteeseen, reiteihin ja mittakaavaan sekä kiinnostavan kaupunkitilan muodostuminen yhdessä asuimratkaisujen monipuolisuuden kanssa.

INSIDE OUTSIDE VAASA
-EHDOTUKSESSA KORTTELEIHIN ON
ESITETTY RIKAS KIRJO ASUMISEN
RATKAISUJA.

Rikas kirjo asumisratkaisuja

Voittajatyö *Inside Outside Vaasa* esittää vahvan näkemyksen alueen tulevaisuudesta. Suunnitelma saa innoituksensa Vaasan historiallisesta ruutukaavarakenteesta. Lähtökohtaa on rikastettu peruskordinaatistosta poikkeavilla linjauksilla, jotka synnyttävät risteyskohtiin luovia kaupunkitiloja.

Kortteleihin on esitetty rikas kirjo asumisen ratkaisuja. Rakaisuuden vaihtelu korttelien sisällä mahdollistaa uuden tyyppisen asumispainotteisen kaupunkiympäristön kehittämisen.

Toisen palkinnon saanut *Kaupunkilainen* on ammattitaitoinen ja selkeä ehdotus, jossa on keskitytty kaupunkisuunnittelun kannalta olennaisiin asioihin. Ehdotus perustuu muutamaa voimakkaaseen kaupunkirakennetta jäsentävään aiheeseen. Leveä puistoakseli jatkaa Klemetinkatua alueen poikki, ja puistosta muodostuu alueen kaupunkimainen keskustila.

Kolmannen palkinnon sai ehdotus *Sormuskello*, jossa keskeisenä kaupunkitilana on tähtimäinen keskuspuisto. Vanha ravierata on säilytetty toiminnallisen raitin muodossa. Kortteliratkaisut osoittavat, että ehdotus kestää monentyyppistä rakentamista kokonaisrakenteen kärsimättä.

Meri ja puisto esiin

Lunastuksia jaettiin kaksi. Ruutukaavaan perustuva ehdotus *Derby* muodostaa alueelle mittakaavaltaan miellyttävän kaupunkikudelman, joka jatkuu suunnittelualueen ulkopuolelle. Merelle johtava puisto jakaa alueen kahteen osaan.

Ehdotuksessa *Jokivartinen* puolestaan kaupunkirakenne muodostuu mereltä alueen keskelle kiertyvän kanavan ja keskuspuiston ympärille. Osittain avatut umpikorttelit vaihtelevine talotyyppiojineen luovat miellyttävää, joskin hieman lähiömäistä asuinympäristöä.

Kunniamaininnat saivat ehdotukset *Salainen areena* ja *kukkivat puutarhat* sekä *[link]* omaperäisistä ja eläytyvällä otteella laadituista suunnitelmista.

Valtteri Heinonen
Johanna Vuorinen

Voittanut ehdotus *Inside Outside Vaasa*.

Kolmanneksi tullut ehdotus *Sormuskello*.

Toiseksi tullut ehdotus *Kaupunkilainen*.

PALKITUT

1. palkinto

Inside Outside Vaasa

Työryhmä: Mandaworks ja Hosper Sweden

Tekijät: Martin Arfalk, Patrick Verhoeven, Nicholas Bigelow, Andrei Deacu, Chuhan Zhang, Maria Gregorio, Carlos Dias ja Monica Liocaite

2. palkinto

Kaupunkilainen

Tekijä: Petri Laaksonen

3. palkinto

Sormuskello

Tekijät: arkkitehdit Adalbert Aapola ja Jarkko Kettunen, Arkkitehtitoimisto Ajak

Avustajat: arkkitehtiylioppilaat Elina Aho, Tomas Hartman, Sanni Heikkilä, Severi Hellstén, Juuso Horelli, Henrik Ilvesmäki, Aku Jokinen, Tuuli Kanerva, Kristian Kere, Juha Kivistö, Toni Lahti, Lassi Luotonen, Laura Runolinna, Jenni Salomaa, Frans Saraste, Emilia Puotinen ja Susanna Virolainen

Lunastukset

Jokivartinen

Tekijä: arkkitehti SAFA Jari Lonka

Tekijänoikeus: L Arkkitehdit

Pääavustaja: arkkitehtiylioppilas Lilja Mustila

Avustajat: arkkitehtiylioppilaat Ossi Konttinen ja Janne Salo, maisema-arkkitehti MARK Paula Lonka, arkkitehti SAFA Tuomas Järvinen, arkkitehti Francesco Allaix, arkkitehti SAFA Harri Koskinen, arkkitehtiylioppilas Otto Kallioinen sekä arkkitehdit SAFA Harri Salminen ja Mari Ille

Derby

Tekijä: arkkitehti Perttu Pulkka

Avustaja: Anni Reinikainen

Kunniamaininnat

Salainen areena ja kukkivat puutarhat

Tekijä: arkkitehti, professori Reijo Jallinoja

[link]

Tekijä: arkkitehti SAFA Heikki Muntola

PALKINTOLAUTAKUNTA

Kilpailun palkintolautakuntaan kuuluivat Vaasan kaupungin nimeäminä luottamushenkilöinä ja virkamiesjäseninä

Joakim Strand, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Raija Kujanpää, suunnittelujaoston puheenjohtaja

Anita Niemi-lilahti, kaupunginhallituksen jäsen

Kalervo Laaksoharju, kaupunginhallituksen suunnittelujaoston jäsen

Mauri Ollila, kaupunginhallituksen jäsen

Ivanka Capova, kaupunginhallituksen suunnittelujaoston jäsen

Markku Järvelä, teknisen toimen johtaja

Jukka Kentala, perusturvajohtaja

Christina Knookala, sivistystoimen johtaja

Osmo Ovaska, kaupungingeodeetti

Päivi Korkealaakso, vs. kaavoitusjohtaja

Matti Karjanoja, rakennustarkastaja

Juhani Hallasmaa, kaavoitusarkkitehti

Suomen Arkkitehtiiliiton nimeäminä jäsenenä olivat arkkitehdit SAFA **Johanna Vuorinen** ja **Valtteri Heinonen**. Palkintolautakunnan sihteerinä toimi **Oliver Schulte-Tigges**.

KILPAILUT

ALOITUS

SISÄÄNJÄTTÖ

Yleiset kilpailut

- Akaan Toijalan keskusta

9.6.2014

1.10.2014

Sisään jätetyt yleiset kilpailut

- Lapin keskussairaalan laajennus, 1. vaihe
- Guggenheim Helsinki

3.3.2014

9.6.2014

4.6.2014

10.9.2014

Kutsukilpailut

- Oulun yliopiston arkkitehtuurin tiedekunnan tilat
- Hämeenlinnan asemanseutu
- Kouvolan Brankkarin alue
- Helsingin yliopiston hallintorakennus, Yliopistonkatu 4
- Oulun uusi keskuspaloasema

28.4.2014

13.6.2014

17.4.2014

22.8.2014

20.8.2014

15.10.2014

16.6.2014

31.10.2014

syksy 2014

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

Linkkejä kilpailuihin: www.safa.fi/kilpailut

Miten tilata suunnittelua hyvällä hinta-laatusuhteella?

Tervetuloa *Laatua suunnitteluhankintaan!* -seminaariin Seinäjoelle

7.10.2014 klo 12.15–17.00 / Frami B, Kampusranta 9.

Suunnittelupalvelujen tilaajille suunnatussa seminaarissa käydään läpi eri hankintamenettelyjen sopivuutta ja tarkastellaan hyviä hankintoja onnistuneiden esimerkkien avulla.

Tilaisuus on maksuton.

Lisää tietoa: <http://www.safa.fi/fin/ajankohtaista/tapahtumakalenteri/>

Parasta uutta lasista ja puusta

Saksalainen arkkitehtuurin aikakauslehti *Detail* keskittyy esittelemään, kuinka rakennukset on tehty. Nimikin sen kertoo. Kaikkiin arkkitehtitoimistoihin tämä vuonna 1961 perustettu ja vuodesta 1987 lähtien kaksikielisenä ilmestynyt laatu-julkaisu ei tule. Nyt on tarjolla makupaloja eli kaksi teosta lehden parhaista artikkeleista ja siinä julkaistuista kohteista noin viimeisen viiden vuoden ajalta. *Best of Detail* -sarjaan kuuluvat teokset keskittyvät lasiin ja puuhun.

Uudistuva lasi

Glas – Glass -kirjan toimituskuntaan kuuluvat aikakauslehden päätoimittaja **Christian Schittich** sekä lasiteknologian ja -arkkitehtuurin asiantuntijoita. Teossarjan konseptiin kuuluu, että kirjan alussa on noin 50-sivuinen kokonaisuus asiantuntijatekstejä, laajoja projektiesittelyjä sekä tietoa materiaalin ja siihen liittyvän teknologian uusimmasta kehityksestä. Suuri osa *Best of* -kirjojen sivumäärästä omistetaan kohteille, jotka on viime vuosina julkaistu ja jotka näyttävät, minne kehitys on viemässä.

Paljon huomiota saa muun muassa baselilainen Herzog & de Meuron. Toimiston kekseliäisyys näkyy muun muassa Cottbusin kirjastossa Saksassa, Elbphilharmonie-kompleksissa Hampurissa ja asuinrakennuksessa New Yorkin NoHossa. Niistä jokaisessa on tyystin toisistaan poikkeavia ratkaisuja ja lasin käyttöä.

Kustannustensa puolesta uskomattomiin mittoihin kivunut valtava Elben konserttikristallitalo saa kokonaiset kymmenen sivua – eikä syyttä. Johdanto-osassa esitellään myös monimutkaisten kolmiulotteisten lasikappaleiden valmistusteknologiaa sekä kerrotaan erilaisista innovaatioista esimerkiksi lämmöneristyksen tai liian valon ehkäisemisen saralla.

Määräykset ikkunoiden maksimikoosta suhteessa huoneiden pinta-alaan joutuvat tässä yhteydessä naurunalaisiksi –

niitähän Suomessakin on noudatettu orjallisesti joissakin niin sanotuissa nollaenergiataloissa. Myös tasolasiteknologia on kehittynyt, sillä taivutettavien lasiruutujen maksimikoko alkaa saavuttaa uskomattomia mittoja. Esimerkiksi SANAA on käyttänyt näitä suuria lasipintoja Lens Louvre -museorakennuksessa.

Kirjan esimerkkikokoelmassa komeilevat muun muassa modernismin selkeitä periaatteita toistava, John Ronan Architects -toimiston suunnittelema Poetry Foundationin rakennus Chicagossa, **Kengo Kuma**n toimiston suunnittelema ihastuttava laajennus 1950-luvun villaan Connecticutissa ja **Hiroshi Nakamuran** ja NAP:n upea ja salaperäinen, lasitiilijulkisivuinen kaupunkihuvila Hiroshimassa.

Espanjasta on mukana taianomainen ravintolan laajennus Olotissa Kataloniassa, ja Pariisi ylpeilee oopperan uudella ravintolalla. Sen on suunnitellut arkkitehtuurin hurja nainen, **Odile Decq**. Mukana on tietenkin useita kohteita Saksasta, missä monessa yliopistossa on arkkitehtien ja maan parhaiden insinöörien kesken tutkittu ja kehitetty nykyaikaisen lasiteknologian sovelluksia.

Oivallinen puu

Holz – Wood -teoksen johdanto alkaa **Mattheo Thunin** artikkelilla. Se on eräänlainen ylistys puulle rakennusmateriaalina. Thun esittelee omia ratkaisujaan sekä arkkitehtuurin että designin alalla ja vie samalla uusimpaan teoriaan ja asiantunteemukseen.

Johdannon muut kirjoitukset koskevat muun muassa tulevaisuuden primitiivistä asumusta, tekemällä oppimista, tyystin puhdasta puurakentamista ja puun käyttöä muiden materiaalien rinnalla. Artikkeleita on myös esivalmistustekniikasta tai origamimaisesti tai muuten taivutetuista puurakenteista ja niiden määrittämisestä arkkitehtuurista. Omat lukunsa saavat

puun erilaiset käsittelyvaihtoehdot ja -mahdollisuudet sekä tasakattojen kosteudensuojaus. Johdanto esittelee myös hybridejä puukerrostalosovelluksia.

Ei ole ihme, että Alppien alueet puurakennustaitoineen loistavat kirjaan valituissa esimerkeissä. Mukana on myös oivallisia asuinkehteitä. Suomalaisista arkkitehtitoimistoista mukaan ovat päässeet Arkkitehtitoimisto ALAn Kildenin puuratkaisut. Ruotsia edustaa muun muassa Kosterhavetiin tehty luontokeskus ja Norjaa Vennesian valaanvatsamainen kirjasto-talo, suunnittelijana Helen & Hard. **Renzo Piano** Workshopilta on mukana maanjärstystalueelle Italiaan tehty iloisenväri-nen konserttitalo.

Varsinaisia välittömästi käymään houkuttelevia ihanuuksia ovat esimerkiksi Lochaussa sijaitseva, Bodenseen yllä leijuva kaunis uimalarakennus (Lang + Schwärzler) ja Winnipegissä sijaitsevat, vanerista muotoillut suojat talviluistelijoille (Patkau

Architects). Esimerkkeinä ne edustavat kahta selvää trendiä: toisaalta tiukkaa suorakulmaisuutta ja toisaalta muodon hohdokkuutta.

Selkeän ja edullisen, puusta tehdyn asuntoarkkitehtuurin tekijöinä tässäkin teoksessa kunnostautuvat muun muassa läpimurtonsa puukerrostalolla tehnyt berliniläinen Kaden & Klingbeil ja tanskalainen Tegnestuen Vandkunsten. Mukana on tietysti myös töitä **Hermann Kaufmannilta**.

Mikäli suomalainen Serlachius-museo Gösta olisi ehtinyt valmistua ennen teoksen painoon menoa, olisi se varmasti päässyt kirjaan. Rakennus on oivallinen esimerkki nykyaikaisen lasin ja puun käytön hienosta yhteensovittamisesta.

Tarja Nurmi

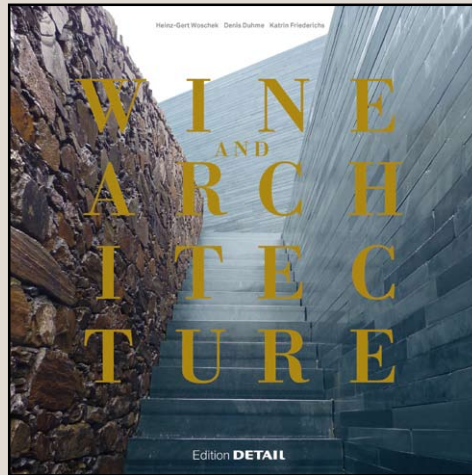
Tarkempia tietoja: www.detail.de.

Viiniä ja arkkitehtuuria

Kun saksalainen *Detail* tutustuu rakennusalan aiheeseen – vaikkapa tekniikkaan tai yksittäiseen rakennusmateriaaliin –, lopputuloksena on yleensä erinomaisen ammattimainen ja perinpohjainen teos, josta on iloa pitkäksi aikaa. Kirjan *Wine and architecture* teemaksi on valittu viinitilojen arkkitehtuuri, ja lopputulos on odotetusti onnistunut.

Teos käsittelee aluksi viinitila-arkkitehtuurin historiaa ja viininvalmistuksen tapoja. Sen jälkeen esitellään 22 uutta, arkkitehtuuriltaan kiinnostavaa viinitilaa eri puolilta Eurooppaa: Portugalista (4), Espanjasta (3), Itävaltasta (4), Italiasta (5), Saksasta (2), Sveitsistä (1) ja tietenkin myös Ranskasta (3). Kirjassa on myös maakohtainen opas, jossa aiemmin esitellyjen lisäksi luetellaan runsaasti muita kiinnostavia viiniarkkitehtuurin kohteita eri puolilla Eurooppaa. Teoksen tuoretta näkökulmaa osoittaa se, että tähän ”kakkoslistaan” ovat päätyneet muun muassa **Zaha Hadidin** ja **Steven Hollin** saavutukset.

Kirjaan valittu arkkitehtuuri miellyttää. Erityisen kiinnostavana nousee esiin **Alvaro Sizan** suunnittelemat kaksi viinitilaa

Portugalissa: Adegas Maior (2003) maastoa hivelevänä vaakasuu-ntaisena valkoisena viivana ja uudempi materiaalinkäytöltään hienostunut Quinta do Portal (2010). Portugalin-kohteista mainitsemisen arvoinen on myös aivan huikealla tavalla maisemassa istuva **Andreas Burkhardtin** suunnittelema Quinta do Napolesin tila Santo Adriãossa.

Kaikista 22 kohteesta on myös kerrottu laajuustietojen ohella viinialue, yhteystiedot, tilan enologi eli viinintuntija ja tilalla myytävän viinin hintatiedot (esimerkiksi en-

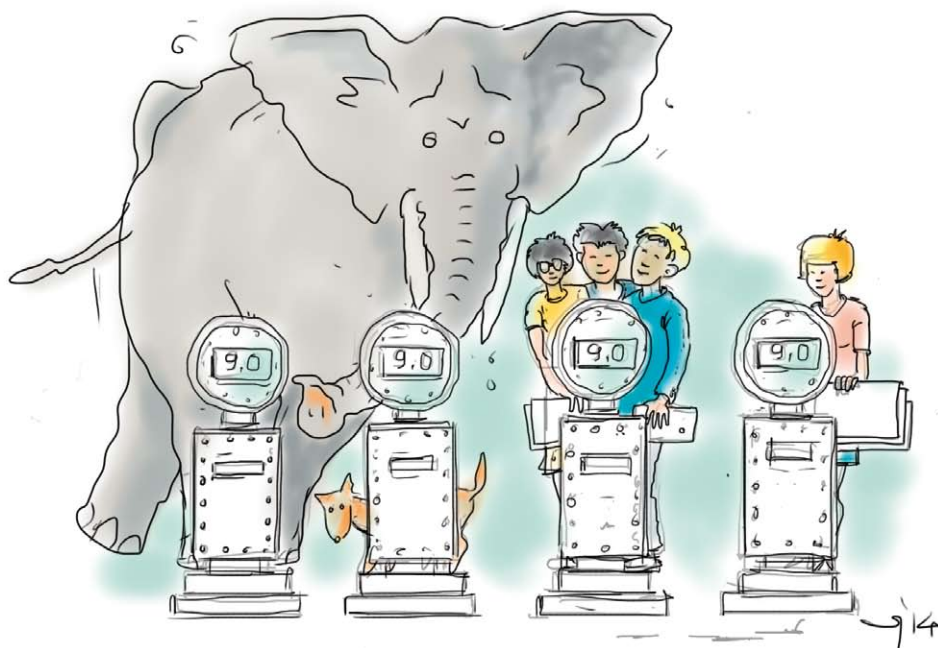
siksi mainitussa Sizan kohteessa 4,50–30 euroa).

Kun runsaaseen arkkitehtuuritarjontaan lisätään erinomaisen sanasto ja sisällysluettelo viinialueineen ja tilojen nimineen, on kaikille hyvästä arkkitehtuurista ja viinistä kiinnostu-neille tarjolla maukas matkaopas usealle matkalle.

Esa Laaksonen

Heinz-Gert Woschek (toim.), Denis Duhme ja Katrin Friedrichs: Wine and architecture. Detail 2012.

Hyviä aikomuksia ja sumutusta

PIIRROS: VESA JUOLA

Aivan silmiemme edessä tututkin asiat voivat vaivihkaa naamioitua niin, että niiden olennainen vaikutus jää huomaamatta.

Kesän aikana käytiin kaksi julkisen hankinnan hinta-laatu-tarjouskilpailua, jotka omalla kiinnostavalla tavallaan valottavat sitä kirjoa, miten suunnittelun hankintaan suhtaudutaan. Kummassakin tarjouskilpailussa alkutilanne oli kuntalaisten ja tarjoajien suuntaan ulkoisesti kunnossa ja putipuhdas. Uuden päiväkodin ja koulun sekä uuden paloaseman suunnittelijavalinnassa laadulla tulisi olemaan painoarvoa.

Vertailuperusteet olivat kelvollisia ja hankkeeseen sopivia. Tilaaja pisteytti saadut tarjoukset varta vasten tätä tehtävää varten tehdyn kriteeristön, tarjousaineiston ja tilaajan muun perustellun tiedon mukaisesti. Tarjouksia vertailtaessa arvioitavina seikkoina olivat ”tarjottujen suunnittelijoiden pätevyys ja kokemus”, ”toimiston resurssit” ja ”toimiston referenssit vastaavista hankkeista”. Vertailuperusteet pystyivät takaamaan tarjoajia syrjimättömästi ja tasapuolisesti kohtelevan arvioinnin.

Sitten tapahtui jotain

Sitten tehtiin taikoja ja kaikki meni pieleen. Tarjouskilpailun vertailussa oli mukana 20 toimistoa. Kun tilaaja oli pisteyttänyt kaikki 20 tarjoajaa pätevyys, kokemuksen, resurssien ja referenssien mukaan, niin osoittautui, että kaikki tarjoajat olivat saaneet kaikista kolmesta arvioitavasta kohdasta desimaalin tarkkuudella täsmälleen samat pisteet – 9,0.

Tämän jälkeen tilaaja laskentamallinsa mukaisesti lisäsi näihin kaikkien saamiin täsmälleen samoihin laatupisteisiin hinnan pisteet siten, että halvin tarjous sai 50 pistettä ja muut suoraan tarjoushinnan suhteessa. Ei ollut tilaajalle kovin suuri yllätys, että halvimman hinnan jättänyt tarjoaja voitti tarjouskilpailun.

Mikä tässä tapauksessa sitten meni vikaan? Tilaajahan toimi aivan oikein ja hankintalain mukaan. Eikö riitä, että hyväksyy tarjouksista sen, joka on – hankintalakia suoraan lainaten – ”hankintayksikön kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin hankinnan kohteeseen liittyvien vertailuperusteiden mukaan”?

”

HANKINTAMUOTO JA TARJOUSTEN VERTAILUPERUSTEET OLIVAT KYLLÄ SINÄLLÄÄN KUNNOSSA, MUTTA NE MUUTTUIVAT TURHIKSI, KUN NE KÄYTÄNNÖSSÄ MITÄTÖITIIN PISTEYTYKSEN YHTEYDESSÄ.

Hankintamuoto ja tarjousten vertailuperusteet olivat kyllä sinällään kunnossa, mutta ne muuttuivat turhiksi, kun ne käytännössä mitätöitiin pisteytyksen yhteydessä. Vikaan mentiin siinä, että sekä kuntalaisia että tarjoajia harhautettiin antamalla kuva, että uuden päiväkodin ja koulun suunnittelijavalinnassa laatu ratkaisee.

Sen lisäksi, että suunnittelijat valittiin pelkästään hinnan perusteella, on näissä tapauksissa vähintäänkin yhtä huolestuttavaa hintakilpailun täydellinen käsistä karkaaminen. Voittanut tarjous oli hinnaltaan noin puolet tarjousten keskiarvohinnasta. Tilaaja voi tälläkin tavalla saada tarvitsemansa määrän piirustuksia, mutta mahdollistavatko ne kokonaistaloudellisesti edullisimman päiväkodin ja koulun toteuttamisen?

Vesa Juola

ATL-palsta

PALSTALLA UUTISOIDAAN SUUNNITTELU- JA RAKENTAMISALAN SEKÄ JÄRJESTÖKENTÄN AJANKOHTAISISTA AIHEISTA. LISÄKSI ILMOITAMME HALLITUKSEN TÄRKEISTÄ PÄÄTÖKSISTÄ, VUOSIKOKOUKSESTA, MIELENKIINTOISISTA KURSSEISTA JA KOULUTUKSISTA SEKÄ MUISTA ALAN TAPAHTUMISTA.

JUTTUVINKIT JA PALAUTE:
TOIMISTO@ATL.FI

SEURAA NÄITÄ

- Kiinteistö- ja rakentamisfoorumi KIRA-foorumi on teettänyt eduskuntapuolueiden myötävaikutuksella selvityksen puolueiden kiinteistö- ja rakentamisalaa koskevista painotuksista.
- Selvityksen pohjalta tehty julkaisu on *Maata rakentamassa – eduskuntapuolueiden linjauksia rakennetun ympäristön tulevaisuudesta*. Selvityksen ovat toimittaneet Linda Kärkkäinen ja Matti Mannonen.

Keskustelua postmodernismista

Perjantaina 29.8. tarkastettiin Aalto yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulussa **Anni Vartolan** väitöskirja *Kuritonta monimuotoisuutta – postmodernismi suomalaisessa arkkitehtuurikeskustelussa*. Tilaisuus oli kerännyt paikalle runsaan kuulijakunnan, mikä antoi todisteen aihepiiriin kiinnostavuudesta.

Jotta arkkitehtuurista tai mistään muustakaan voi varsinaisesti keskustella, edellyttää se osapuolia, joilla on erilaisia näkemyksiä. Erilaiset näkemykset ovat rikkaus, joka tekee Vartolan tutkimuksen aiheesta mielenkiintoisen. On kiinnostavaa kuulla, millaisia kantoja vielä nykyisinkin arkkitehtuurikeskusteluun osallistuvat vaikuttajat ovat esittäneet ja kuinka aika on näitä näkemyksiä kohdellut.

”Postmoderni arkkitehtuuri tuo mieleen iloisin värikylläiset 1980-luvun rakennukset, vanhojen tyylikausien häpeilemättömän jäljittelyn ja suuren yleisön arkkitehtuurimielityksiä koskiselevan populismin. Arkkitehtuurin postmodernismissa oli kuitenkin kysymys huomattavasti syvällisemmästä murroksesta kuin rakennusten ulkomuotoa koskevasta muoti-ilmiöstä.

Postmodernismi muutti peruuttamattomasti käsitystämme ihmisen ja rakennetun ympäristön välisestä suhteesta ja arkkitehtuurin taiteellisesta tehtävästä”, Vartola tiivistää tutkimuksensa sanoman.

Postmodernismin aika ja tuolloin käydyt kiivaat ja tunteikkaat keskustelut muuttivat maailmaa. Modernismin kritiikki puhdisti pöydän tuoreille ajatuksille

ja muodoille, ja suomalaisessa arkkitehtuurissa siirryttiin uuteen aikaan, jonka nuorisoi toimi avoimessa ja sallivassa esteettisessä ja esteettisessä tilassa.

Muurien oli siis murruttava, ja Vartola kertoo mehukkaasti (vastaväittäjän käyttämä ilmaus) ja havainnollisesti, kuinka se tapahtui.

Kiehtovia aikalaishiistoja

Väitöstutkimus kattaa laajan ajanjakson – se alkaa modernin

arkkitehtuurin muotoutumisesta ja tulee lähelle nykypäivää. Keskeistä on kuitenkin suomalaisen postmodernismin kiinnostava 1980-luku. Tuolloin muodostuivat rintamalinjat, joiden yli käytiin ajoittain kiivasta sanasotaa samalla, kun silloinen nuori polvi sai talouden nousu-

kauden myötä tilauksia ja tilaisuuden näyttää käytännössä, mitä kritiikillä tarkoitettiin.

Ajassa oli hedelmällinen muutoksen pohjavire, joka sai arkkitehtuurin tuntumaan merkitykselliseltä osalta yhteiskunnallista elämää. Tästä todistaa myös väitöstutkimuksessa tarkasteltu keskustelu. Vaikka kannanotot oli usein tarkoitettu oman näkökulman puolustamiseen, ne löysivät tiensä myös laajemman yleisön tietoisuuteen, kun toimittajat kiinnostuivat yhteinäisenä pidetyn ammattikunnan näkemyseroista.

Keskeinen kiista syntyi suhteesta vallitsevaan modernistiseen muutokieleen. Vartola kiteyttää tämän seuraavasti:

”Tutkimukseni perusteella postmodernismi hahmottuu vastareaktiosta alkunsa saaneeksi, ilmaisunvapautta ja puhuttelevuutta korostavaksi arkkitehtuuriasenteeksi, joka pyrki irti kaavamaisesta ja dogmaattisesta muuttuneesta, oman uudistusmielisen ideologiansa ja arkkitehtuurin merkitysulottuvuuden unohtaneesta modernismista. Alkuun postmodernismia pidettiin suomalaisessa arkkitehtuurikeskustelussa kiinnostavana uutena kehitysaskeleena, mutta varsin pian siihen alettiin suhtautua myös vakiintuneita arkkitehtuurikäsitteitä uhkaavana muoti-ilmiönä.”

Elävää ajankuvaa

Vartola on kaikkiaan onnistunut tavoittamaan työssään kiitetävästi ajan hengen, jota tutkimuksessa heijastavat paitsi aikalaispuheenvuorot myös kiinnostava kuvitus ja suorat sitaattit työn aikana tehdyistä haastatteluista. Keskeisiksi keskustelijoiksi tutkimuksessa nousevat – monia muita unohtamatta

Ilmastonmuutos ja kestävä kehitys – keskustelu jatkuu

Ilmastonmuutoksella pelottelu ja syyllistäminen ovat vallankäyttöä, mikä sopii poliitikoille. Tiedeyhteisöt ja säätiöteijät saavat siitä arvostusta ja tutkimusrahoja, media myyviä otsikoita. **Pekka Hännisen** kirjoitus (au 8/14) on asiapitoinen, mutta se antaa aihetta joihinkin reunahuomautuksiin.

Ihmisellä on varmaankin osuutensa nykyiseen ilmastonmuutokseen. Se aiheuttaa riesaa muun muassa Amerikan länsirannan maanviljelykselle, ja mahdollinen merenpinnan nousu etelämerillä merkinnee Atollien pienen asutuksen evakuointia. Itämerellä pinnan nousu on vähäistä. Suomen merenrantojen tilannetta tasapainottaa viimeisen jääkauden jälkeinen maan nousu, joka Pohjanlahdella on noin puoli metriä sadassa vuodessa.

Rooman klubin työn tulokset kirjattiin teokseen *Kasvun rajat*. Siinä noin 40 vuotta sitten todettiin suurimmaksi uhaksi eksponentiaalinen globaali väestönkasvu ja siihen liittyvä taloudellinen kehitys. Ennuste on osunut oikeaan. Miksi puhutaan seurauksista eikä puututa syihin? Meitä suomalaisia on vajaa tuhannesosa maapallon väestöstä. Metsämme ovat varsinaisia hiilidioksidinieluja. Asiantuntijoiden mukaan meillä täällä harvaan asutussa metsä-Suomessa ei ole osaa eikä arpaa ilmastonmuutokseen. Muuttuminen lämpimämpään suuntaan tuo meille myönteisiäkin seurauksia. Lämmityskustannukset laskevat, metsä kasvaa, ja maatalous leviää pohjoiseen. On paikallaan palauttaa mieliin, että 1600-luvun lopulla oli vaihteeksi kylmä kausi Suomessa. Silloin kuoli arviolta kolmasosa suomalaisista sen aiheuttamaan nälänhätään ja nälänhädän seurauksiin.

– **Reima Pietilä ja Juhani Pallasmaa.**

Vartolan väitöskirjan tekee erityiseksi se, että keskeinen teema on juuri keskustelu. Vartola käyttää vapauden tarkastelunsa tekstien tulkintaan, mutta hän korostaa kuitenkin pyrkimystään kattavuuteen ja avoimuuteen. Tulos on tekijän näkökulmasta ”väistämättä joitakin asioita korostava ja toisia poissulkeva”.

Referoidun keskustelun ajallinen läheisyys antaa monille siihen osallistuneille mahdollisuuden arvioida teosta omista kokemuksistaan käsin, mikä altistaa työn ainakin subjektiiviselle kritiikille. Kokonaisuutena Vartola on kuitenkin luonut aikakaudesta todistusvoimaisen kuvan, jota on toki tarpeen myös täydentää. Kun aikanaan tehdään postmodernismin kaudella toimineiden arkkitehtien tuotannosta yksilöidymää

Artikkelissa on sekoitettu toisiinsa ilmastonmuutoksen torjunta ja kestävä kehitys. Jälkimmäiseen voivat myös arkkitehdit työssään osallistua. Kannattaisi kaivaa luettavaksi **Bruno Eratin** kirja *Ekologia, ihminen, ympäristö* 20 vuoden takaa. Se antaa edelleenkin humanie-

kologiasta hyvää tietoa arkkitehteille.

Suomi on kuuliainen EU-oppilas. Energiansäästö tavoitteet tänne maailman toiseksi pohjoisimpaan maahan tulevat Keski-Euroopasta. Useat asiantuntijat Suomessa kyseenalaistavat nollaenergiatalotavoitteet ja asuntojen koneilman asumisterveydellisistä syistä. Olen kirjoittanut aiheesta jutun *Rakennettu ympäristö* -julkaisuun 4/2012.

Ilmastonmuutoksella pelottelun seuraukset voivat olla myönteisiäkin: turhaa luonnonvarojen tuhlausta vähennetään, materiaalien parhaita ominaisuuksia hyödynnetään ja keskitytään meillä Suomessa läheiseen tehtävään: Itämeren rehevöitymisen torjuntaan!

Olli Lehtovuori

tutkimusta, saadaan lisää valaistusta siitä, kuinka kausi muokasi paitsi ajatuksia myös suhdetta muotoon. Vartola toteaa johtopäätöksissään yleisesti, että ”julkisessa keskustelussa jyrkästi torjuttu postmodernismi sulautettiin kuitenkin vähitellen osaksi uudistettua modernismia ja ihanteellista uutta rakennustaidetta”.

Väitöskirjojen tieteellisyys perusteellisine johdatuksineen ja viitejärjestelmineen saattaa tuntua raskaalta ajatukselta. Jos haluaa uudistaa näkemystään, suosittelen aloittamaan lopun Johtopäätöksiä-osiosta tai neljännen osan Dipolia tai Oulun koulua koskevasta jaksosta. Ne ovat esimerkkejä siitä, kuinka suomenkielinen tieteellinen teksti voi olla paitsi kirjallisesti ansiokasta myös elävää ajankuvaa.

Lauri Louekari

Michele Merckling

1928–2014

Arkkitehti Michele ”Mikko” Merckling kuoli 20.5.2014 85-vuotiaana Espoossa. Hän oli syntynyt 26.5.1928 Schaffhausenissa Sveitsissä, varttunut Luganossa ja opiskellut arkkitehdiksi Zürichin Teknillisessä korkeakoulussa.

Merckling muutti Suomeen 1960-luvun alussa. Hän tunsi luovana arkkitehtina vetoa Suomeen, jossa sodan jälkeen tapahtui paljon rakennusallalla. Muutto oli luonteva, olihan Suomi Sveitsin lailla puolueeton – rauhan puolesta ja sotaa vastaan. Myös luonto on molemmissa maissa kaunista, joskin varsin eri ilmasuissa. Aluksi Merckling halusi oppia kielen, ja opettajaksi löytyi arkkitehti, Anita, josta tuli pian myös hänen puolisonsa. Koti perustettiin Harjuviitaan Tapiolaan, ja siitä muodostui muotoilun ja kulttuurin harrastuksen tukikohta monille tuttaville. Pian syntyi myös tytär Anna.

Merckling haki Suomeen tultuaan tuntumaa maamme arkkitehtuuriin eri suunnista, kunnes päätyi Alvar Aallon toimistoon Munkkiniemen Tiilimäkeen. Hän työskenteli tätä ennen Veikko Malmion ja Heikki Castrénin kanssa. Hän kunnostautui myös vesitornien suunnittelijana ja teki yhteistyötä Janhusten insinööritoimiston kanssa.

Tiilimäessä Merckling viihtyi pidempään kuin moni muu ja toimi siellä tunnettuna arkkitehtuurin oppaana vielä pitkälle eläkeikään. Sitä ennen hän oli kohonnut Aallon toimistossa arvostetuksi kotimaisten ja kansainvälisten projektien suunnittelijaksi. Kohteista mainittakoon Jyväskylän yliopiston ”Liikunta” ja Essenin oopperatalo. Tällöin läheisimmät työtoverit olivat Heikki Tarkka ja Elissa Aalto. Myöhempää toimintaa kuvaa hyvin aktiivisuus Viipurin kirjaston uusimisessa.

Merckling osasi taidokkaasti kieliä, kuten vaimonsa opettamaa suomea ja tietysti italiaa, saksaa ja ranskaa. Tällä oli suuri merkitys, koska Aallon toimiston useimmat ulkomaiset projektit suuntautuivat näille kielialueille. On syytä mainita, että Sveitsistä olivat tulleet useimmat muutkin yhteistyökollegat Tiilimäelle.

Merckling tunsi vertaansa vailla olevalla syvällisyydellä Välimeren ja Euroopan kulttuurin. Hän oli tehnyt lukuisia matkoja kulttuurimme alkulähteille. Kollegoilla oli näissä asioissa paljon opittavaa Mercklingiltä, joka toisaalta omaksui sen,

mitä tarkoitettiin suomalaisella arkkitehtuurilla sen erityisenä kulta-aikana 1950- ja 1960-luvuilla.

Vaikka Merckling ei juuri tuonut esiin omia saavutuksiaan, hänet kyllä huomattiin. Ystävät kulttuuriseura Pasta Nostrassa, Alvar Aalto -klubissa ja Viipurin kirjaston tiimoilta järjestivät hänelle ikimuistoiset 80-vuotispäivät. Hieman tämän jälkeen myös valtiovalta tunnusti Michele Mercklingin ansiot ja myönsi hänelle vuonna 2009 Suomen Leijonan ritarikunnan ensimmäisen luokan kunniamerkin hänen työstään suomalaisen arkkitehtuurin, erityisesti Alvar Aallon arkkitehtuurin, tunnetuksi tekemisestä.

Merckling vietti eläkepäiviään seuraten tyttärensä perheen ja lastenlastensa elämää rakastettuna isoisänä. Hänet haudataan kotimaahansa Sveitsiin.

*Anna Merckling
Mikko Mercklingin tytär*

*Tarkko Oksala ja Vezio Nava
Mikko Mercklingin työtoverien edustajat*

KUSTANNUSHALLINNAN ASiantuntijapalvelut

- Rakennushankkeiden budjettiarviot
- Vertailulaskelmat
- Tarkat kustannusarviot
- Laserkeilaus ja inventointimallinnus
- Rakennusriitojen selvitykset

FMC Laskentapalvelut

FMCGROUP
KUIN OSA OMAA TIIMIÄSI

Helppokäyttöinen **ovella**® PyöräNoja PN-10

Koukku pitää pyörän pystyssä jo lukitsemisvaiheen aikana. Joustavaa toimintatilaa jää riittävästi kun pyörät eivät ole kallellaan telineessä.

HANSAMEX OY

- törmäyssuojat, käsijohteet
- biostaattiset kestopinnoitteet
- räjähdys- ja savunpoistoluukut

Kuormatie 14 • 03100 Nummela
p. 09-5655 010
e-mail. info@hansamex.fi

HB-PRIIMA®

SUOMALAINEN
HB-PRIIMA
ORIGINAL
★★★★★

HB-Priima on varma ja turvallinen järjestelmä kaikkeen väliseinärakentamiseen!

HB®
www.hb-betoni.fi

HB-Priima 150, Priima 100, HB-Priima 88, HB-Priima 68, Priima 130 Silence

OPASTERAKENTEET

Opasteita jo
vuodesta
1951

VERSAALI OY

Teollisuustie 10-14
01800 Klaukkala
puh. 09-2766 010
myynti@versaali.fi
www.versaali.fi

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla **www.safa.fi**

Vuokralle tarjotaan

toimisto-/ liiketila
97,5 m² Katajanokalla

Kruunuvuorenkatu 1 / katutaso

Vapautuu sopimuksen mukaan.

Lisätietoja arkkitehti **Matti Pohjanpelto** 0400-303241

Katso lisätiedot **www.pohjanpelto.com/toimistotiedot**

Myydään tarjousten perusteella hyvään kotiin

arkkitehti-lehden sidotut vuosikerrat
1923–2005 (noin 2,5 hyllymetriä)

Tarjoukset osoitteeseen **mattijseppeanen@gmail.com**

Tengbom Eriksson Arkkitehdit etsii jatkuvasti kokeneita arkkitehteja ja sisustussuunnittelijoita kasvavaan tiimiimme!

Haemme nyt joukkoomme monipuolisiin rakennussuunnittelutehtäviin kokenutta arkkitehtia, joka on tottunut työskentelemään tiimin jäsenenä & hankkeen vetäjän roolissa!

(Pääsuunnittelukokemus /pääsuunnittelija (AA) -pätevyys katsotaan eduksi)

Arvostamme:

- Vähintään viiden vuoden kokemusta arkkitehtina lupa- ja toteutusvaiheen suunnittelusta
- Korjausrakentamisen kokemusta
- Sosiaalisia taitoja ja kykyä toimia suunnitteluryhmässä sekä asiakkaiden parissa
- Hyviä suunnitteluohjelmien taitoja, erityisesti Archicad -ohjelman hallintaa
- Hyvää suullista ja kirjallista suomen, ruotsin ja englannin kielen taitoa

Otamme vastaan vapaamuotoiset hakemukset palkkatoiveineen, CV:n sekä portfolion, jotka voitte lähettää osoitteeseen: antti.saravuo@tengbom.fi

Tengbom kuuluu Ruotsin ja Pohjoismaiden johtaviin arkkitehtitoimistoihin. Tengbomilla on noin 500 työntekijää kahdessatoista toimistossa Ruotsissa ja Suomessa. Tengbom on vuodesta 1906 yhdistänyt innovatiivisen ja kokonaisvaltaisen suunnittelun palvelemaan nykyisiä ja tulevia sukupolvia. Kannatamme tulevaisuuteen suuntautuvaa arkkitehtuuria joka yhdistää humanismin ja funktion. Tengbomilla arvostamme oma-aloitteisuutta ja olemme ylpeitä joukkuehengestämme mikä tekee meistä innovatiivisen ja tehokkaan kumppanin, joka pystyy toteuttamaan asiakkaittemme ideoita ja visioita.

TENGBOM ERIKSSON ARKKITEHDIT OY
Meritullinkatu 11 C 00170 HELSINKI

Lisää meistä www.tengbom.fi
sekä www.tengbom.se

PÄÄSUUNNITTELIJA / ARKKITEHTI, PROJEKTIARKKITEHTI, SUUNNITTELUASSISTENTTI

Haemme kokenutta, pääsuunnittelijapätevyyden omaavaa arkkitehtia, projektiarkkitehtia sekä suunnitteluassistenttia julkisten rakennusten, asuntosuunnittelun sekä kaupunkisuunnittelun monipuolisiin suunnittelutehtäviin.

Yhteydenotot ja hakemukset:

janne.helin@schaumanarch.fi / 02-2515 555

Schauman Arkkitehdit Oy Linnankatu 9D, 20100 Turku

Rennosti mökkilomalle

A-lomien mökeissä pääsee nauttimaan oman mökin rauhasta ja helposta lomasta. Läheltä löytyvät mainiot ulkoilumaastot ja puhdas luonto, kiinnostavat kulttuurinähtävyydet ja tapahtumat.

Jerisjärvi

Himos

Punkaharju

A-lomat on huolehtinut puolestasi monesta

- viihtyisä ja lämmin mökki
- tyylikäs sisustus ja laadukas varustelu
- akavalaisille kilpailukykyinen hintataso
- hyviä tarjouksia peruutusviikoille.

A-lomat ry
Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
p. 09 4270 1040
info@a-lomat.fi
www.a-lomat.fi

Savonlinnan kaupungin kaavoituspalveluissa on haettavana

KAAVOITUSARKKITEHDIN VIRKA

Katso lisää osoitteesta
www.savonlinna.fi/avoimet_tyoapaikat

PAIKKOJA AVOINNA

Kuopio on kasvava ja kehittyvä kaupunki ja Itä-Suomen vahva keskus. Tarjoamme ammatillisesti haastavia tehtäviä ja näköalapaikan Kuopion kehitykseen. Kuopiossa kaupungin eri palvelujen tuottaminen ja kehittäminen on organisoitu kuudelle palvelualueelle.

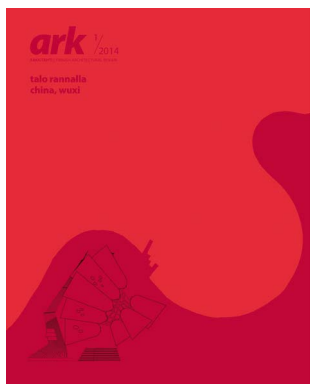
Konsernipalveluissa Strategisen maankäytön suunnittelussa on haettavana toistaiseksi voimassa oleva

KAAVOITUSARKKITEHDIN TAI KAAVASUUNNITTELIJAN TEHTÄVÄ

Lisätietoja antaa yleiskaavajohtaja Juha Romppanen, puh. 044-718 5410 tai juha.romppanen@kuopio.fi.

Hakuaika päättyy 30.9.2014 klo 12.00

SAVUTON TYÖPAIKKA

ark.fi

Lue myös näköislehti.

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla www.safa.fi

Vastaamme Helsingin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta. Merkittäviä suunnittelukohteitamme ovat esimerkiksi Länsisatama, Kalasatama ja Östersundom. Teemme myös Helsingille uutta yleiskaavaa sekä suunnittelemme täydennysrakentamista eri puolille kaupunkia. Tehtävämme ovat kiinnostavia ja ne avaavat todellisia näköaloja Helsingin kehitykseen. Suurena työnantajana tarjoamme monipuoliset edut henkilöstöllemme.

Haemme vakinaiseen työsuhteeseen

ARKKITEHTI, 3 TYÖPAIKKAA

(Työavain 17-17-14)

Tehtävät painottuvat Helsingin kanta- ja esikaupunki-alueiden rakennetun ympäristön suunnitteluun. Työt vaihtelevat laajempien korttelikonaisuuksien uudelleenkaavoituksesta yksittäisten tonttien käsittäviin asemakaavojen muutoksiin sekä muihin kaupunkisuunnittelun asiantuntijatehtäviin.

Tarkemmat tiedot tehtävistä ja kelpoisuusehdoista löytyvät rekrytointipalvelusta www.helsinkirekry.fi. Työavainnumero ohjaa suoraan ilmoitukseen.

Hakuaika päättyy 1.10. klo 16. Toivomme hakijoiden jättävän hakemuksensa ensisijaisesti sähköiseen rekrytointipalveluun. Tarvittaessa paperihakemuksen voi lähettää osoitteella: Helsingin kaupungin kirjaamo, kaupunkisuunnitteluvirasto, PL 10, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI (käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13, 00100 HELSINKI). Paperihakemuksessa on mainittava työavainnumero.

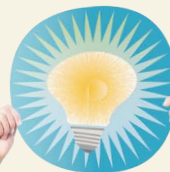
Helsingin kaupunki edistää henkilöstön yhdenvertaisuutta ja laaja-alaista tasa-arvoa.

Helsingin kaupunki
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Tervetuloa joukkoomme

ARKKITEHTI

Työavain 4-67-14

Haemme kaupunkisuunnittelukeskuksen asema-kaavayksikkoon kahta arkkitehtiä vakinaiseen työsuhteeseen. Arkkitehdin tehtäviin sisältyy asemakaavojen, asemakaavamuutosten ja niihin liittyvien suunnitelmien ja selvitysten laatiminen. Toisen arkkitehdin tehtävät liittyvät metron kehityskäytävän kaupunkisuunnitteluun.

MAISEMA-ARKKITEHTI

Työavain 4-63-14

Lisäksi haemme kaupunkisuunnittelukeskuksen yleiskaavayksikkoon maisema-arkkitehtiä vakinaiseen työsuhteeseen. Maisema-arkkitehti työskentelee osana maisema- ja luontotiimiä tehtäväänään luonto- ja maisemaselvitysten teettäminen, kunnallistekniseen yleissuunnitteluun osallistuminen sekä viranomaisyhteistyö.

Hakuaika päättyy 8.10.2014 klo 15.45.
Katso tarkemmat hakutiedot

espoonrekry.fi

TILITOIMISTO A-PALVELU OY
Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. (09) 680 1368
tilitoimisto@apalvelu.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA
www.jaakkoheliovaara.fi
050 4337 499
CNC-työstöt

Haemme joukkoomme vastavalmistuneita arkkitehteja

Toivomme tulevilta arkkitehteiltamme Autocad-työympäristön hallintaa ja Revit-osaamista. Mikäli olet kiinnostunut monipuolisista julkisista peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeista, lähetä hakemuksesi, CV sekä lyhyt portfolio toimitusjohtaja Eero Valtialle sähköpostitse osoitteeseen eero.valtiala@cjn.fi, puh. 0400 445 903.

CJN
www.cjn.fi

Arkkitehtuuri-toimisto AT:n vankka kokemus on kertynyt toimiston kolmenkymmenen vuoden aikana monipuolisten suunnittelutehtävien kautta. Tarkemmat tiedot yrityksestämme sekä kohteistamme löydät osoitteesta www.arkat.fi.

**Haemme tiimiimme uutta arkkitehtia
ja avustavaa suunnittelijaa.
Revit -osaaminen on eduksi.**

Paikka täytetään heti sopivan henkilön löydyttyä, joten toimithan pikaisesti! Vapaamuotoiset hakemukset palkkatoiveineen osoitteeseen iida@arkat.fi. Lisätietoja Antti Nyyssönen, 0440 465 601 ja Mikko Pohjaranta, 0440 465 604.

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla www.safa.fi

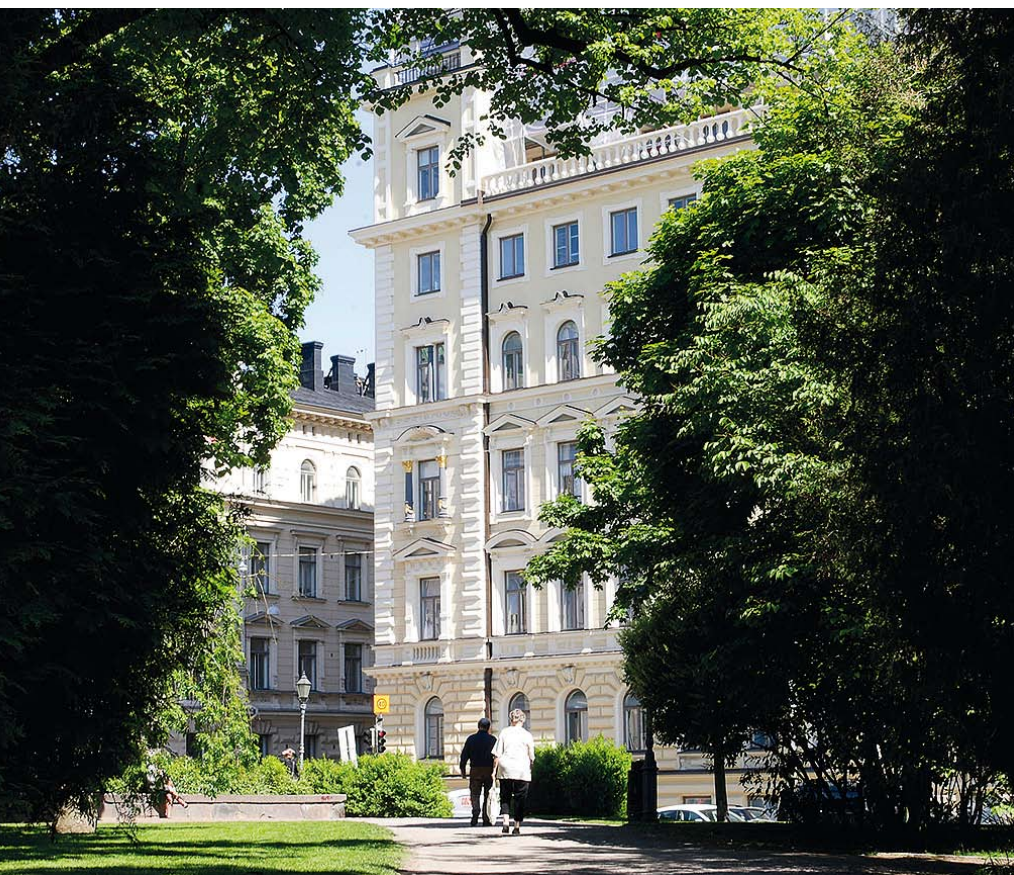
SUIHKUTILAKALUSTEET

HIETAKARI

UUDISTETTU VETRO -SARJA

Kuvassa Vetro 522x522.
Kaarevat sisään- ja ulospäin
kääntyvät ovet, lasi 8 mm
karkaistu turvalasi.
Vetro -sarjan vakiokorkeus
on 2000 mm.

SYDÄNPUU
ikkunat & ovet

SYDÄNPUU – kotimaisia puuikkunoita ja -ovia

SYDÄNPUU ikkunat ja ovet sopivat täydellisesti yksilöllisiin kohteisiin ja arvorakennuksiin, joissa halutaan kunnioittaa rakennusaikakauden alkuperäistä tyyliä ja tunnelmaa viimeistä yksityiskohtaa myöten. Aidot puuikkunat ja -ovet suunnitellaan aina kohteen teknisten sekä visuaalisten tarpeiden mukaan, ja ne täyttävät

nykyaikaiset rakennusvaatimukset. Tutustu monipuoliseen valikoimaamme ja referenssikohteisiimme osoitteessa www.sydanpuu.com.

ARKKITEHTUURIN KUNNIOITTAMINEN
NÄKY LAADUSSA JA YKSITYISKOHDISSA.

SYDÄNPUU IKKUNAT JA OVET

Yrittäjätie 8, 19650 JOUTSA
Puh. 0201 8768 80, fax 0201 8768 81
www.sydanpuu.com

profin[®]

MEMBER OF PROFIN